

Attica Economic Review

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

*«Προκλήσεις από την έξαρση της πανδημίας και
προσδοκίες αντιμετώπισής της»*

Μάρτιος 2021

Περιεχόμενα

1. Πρόλογος
2. Ειδικό θέμα: Η εξάπλωση των ηλεκτρονικών πληρωμών στην Ελλάδα, 2015-2020
3. Διεθνές περιβάλλον
4. Οικονομικό κλίμα
5. Βραχυπρόθεσμοι δείκτες
6. Δημοσιονομικά
7. Τραπεζικά
8. Ενέργεια, υποδομές, περιβάλλον

- Ενώ εξελίσσεται παγκοσμίως το πρόγραμμα των εμβολιασμών κατά της πανδημίας COVID-19 και τα επιδημιολογικά δεδομένα δεν βελτιώνονται με αντίστοιχο ρυθμό, ωστόσο δημιουργούνται **προσδοκίες για σταδιακή μετάβαση προς μια κανονικότητα προς το δεύτερο μισό του τρέχοντος έτους.**
- **Στις θετικές εξελίξεις διεθνώς,** το οικονομικό κλίμα στην Ευρωζώνη και οι περισσότεροι χρηματιστηριακοί δείκτες σε ΕΕ και ΗΠΑ ανακάμπτουν σημαντικά καθώς και το διεθνές εμπόριο και οι πρόδρομοι δείκτες οικονομικής δραστηριότητας κινούνται ανοδικά.
- Συνεχίζεται η άνοδος στις **διεθνείς τιμές πετρελαίου και εμπορευμάτων,** πλην του χρυσού, ενώ το ευρώ χάνει έδαφος έναντι του δολαρίου.
- Το **κόστος ιδιωτικού δανεισμού** παραμένει σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Το **κόστος δημόσιου δανεισμού** των ανεπτυγμένων οικονομιών κινείται ανοδικά, ενδεχομένως σε συνάρτηση με την αύξηση του δημοσίου χρέους, αλλά και την στροφή των επενδυτών προς τοποθετήσεις με υψηλότερες αποδόσεις.
- Παραμένουν **σημαντικές προκλήσεις σχετικά με τη διάρκεια και την ένταση της υγειονομικής κρίσης παγκοσμίως,** όπως σε σχέση με τη ροή της διανομής εμβολίων, ή τις εξάρσεις των μεταλλάξεων του ιού και την αποτελεσματικότητα των εμβολίων σε αυτές.

- Η νέα έξαρση της πανδημίας στην Ελλάδα από τον Φεβρουάριο κλιμακώθηκε απότομα τον Μάρτιο, με τα επιδημιολογικά δεδομένα να επιδεινώνονται ραγδαία. Ακολούθως, τα μέτρα προστασίας της δημόσιας υγείας εντάθηκαν περαιτέρω, συντηρώντας την **έντονη αβεβαιότητα** σχετικά με την εξέλιξη και τις επιπτώσεις της πανδημίας στη χώρα.
- Οι **αρνητικές επιδράσεις** του 2^{ου} lockdown παραμένουν ηπιότερες εκείνων της περιόδου Μαρτίου-Μαΐου πέρυσι, βάσει των τάσεων σε βραχυχρόνιους δείκτες. Η πτώση του όγκου του λιανικού εμπορίου εξασθένησε τον Ιανουάριο, η άνοδος της βιομηχανικής παραγωγής συνεχίστηκε για τέταρτο μήνα, το οικονομικό κλίμα, αφού σταθεροποιήθηκε στην αρχή του 2021, παρουσίασε τον Μάρτιο σημαντική βελτίωση.
- Παρά την υψηλή ένταση της υγειονομικής κρίσης, η σημαντική πρόοδος στη διαδικασία του εμβολιασμού, που αναμένεται να συνεχιστεί, και οι περισσότερες δυνατότητες ανίχνευσης του ιού, επιτρέπουν το **σχεδιασμό για τη σταδιακή άρση** προσεχώς των περιοριστικών μέτρων. Σε αυτό το πλαίσιο δυνατοτήτων, αποφασίστηκε η χαλάρωση ορισμένων μέτρων από τις αρχές του Απριλίου.
- Η δυναμική της πανδημίας το προσεχές χρονικό διάστημα είναι απολύτως κρίσιμη για τις **προοπτικές επαναλειτουργίας** της οικονομίας. Οι τομείς του Λιανικού Εμπορίου, του Τουρισμού και των Επιβατικών Μεταφορών είναι αυτοί οι οποίοι θα επηρεαστούν περισσότερο από τις όποιες εξελίξεις.
- Στο **πεδίο της οικονομικής πολιτικής**, η βαρύτητα πρέπει να αυξημένη στη διαδικασία μετάβασης σε «συνθήκες κανονικότητας» για την οικονομία και εξόδου από προνοιακού τύπου παρεμβάσεις. Σε αυτή την κατεύθυνση, η εφαρμογή του σχεδίου ανάκαμψης της χώρας θα είναι καθοριστική. Ευνοϊκή για αυτή την προοπτική είναι η δυναμική στη χρηματοδότηση, λόγω της υψηλής διαθέσιμης ρευστότητας στο **τραπεζικό σύστημα**. Θετική καταγράφεται και η επενδυτική διάθεση στο Χρηματιστήριο Αθηνών για δεύτερο συνεχόμενο μήνα.
- Το **ειδικό θέμα** του δελτίου εξετάζει τάσεις στις ηλεκτρονικές πληρωμές στην Ελλάδα την τελευταία πενταετία και αναδεικνύει τη συμβολή τους στη βελτίωση της φορολογικής συμμόρφωσης. Εξετάζονται τα χαρακτηριστικά και η έντασή τους ανάλογα με τον τρόπο διεκπεραίωσης των συναλλαγών (διαδικτυακός/φυσική παρουσία), τους κλάδους, τις περιφέρειες της χώρας.

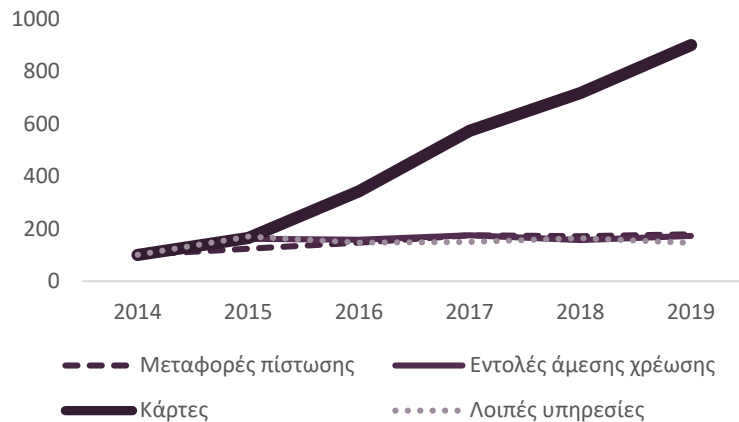
2. Ειδικό θέμα

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

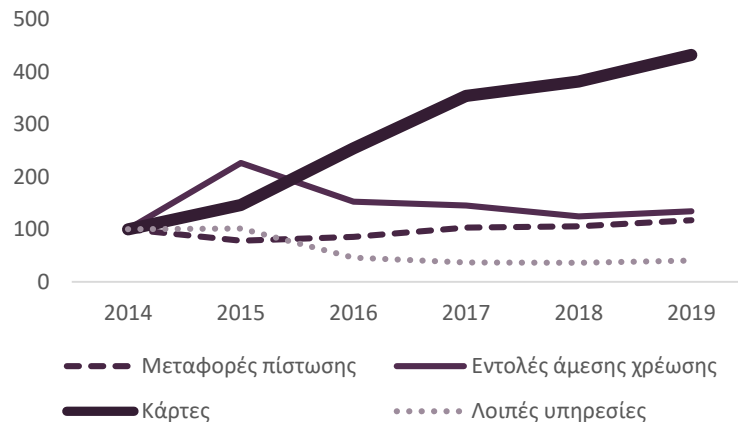
***Η ΕΞΑΠΛΩΣΗ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΠΛΗΡΩΜΩΝ ΣΤΗΝ
ΕΛΛΑΔΑ, 2015-2020***

Η χρήση καρτών πληρωμής εξαπλώθηκε θεαματικά στην Ελλάδα μετά το 2015, με δεκαπλασιασμό του αριθμού συναλλαγών...

Αριθμός συναλλαγών, ανά μέσο (Δείκτης 2014=100)

Αξία συναλλαγών, ανά μέσο (Δείκτης 2014=100)

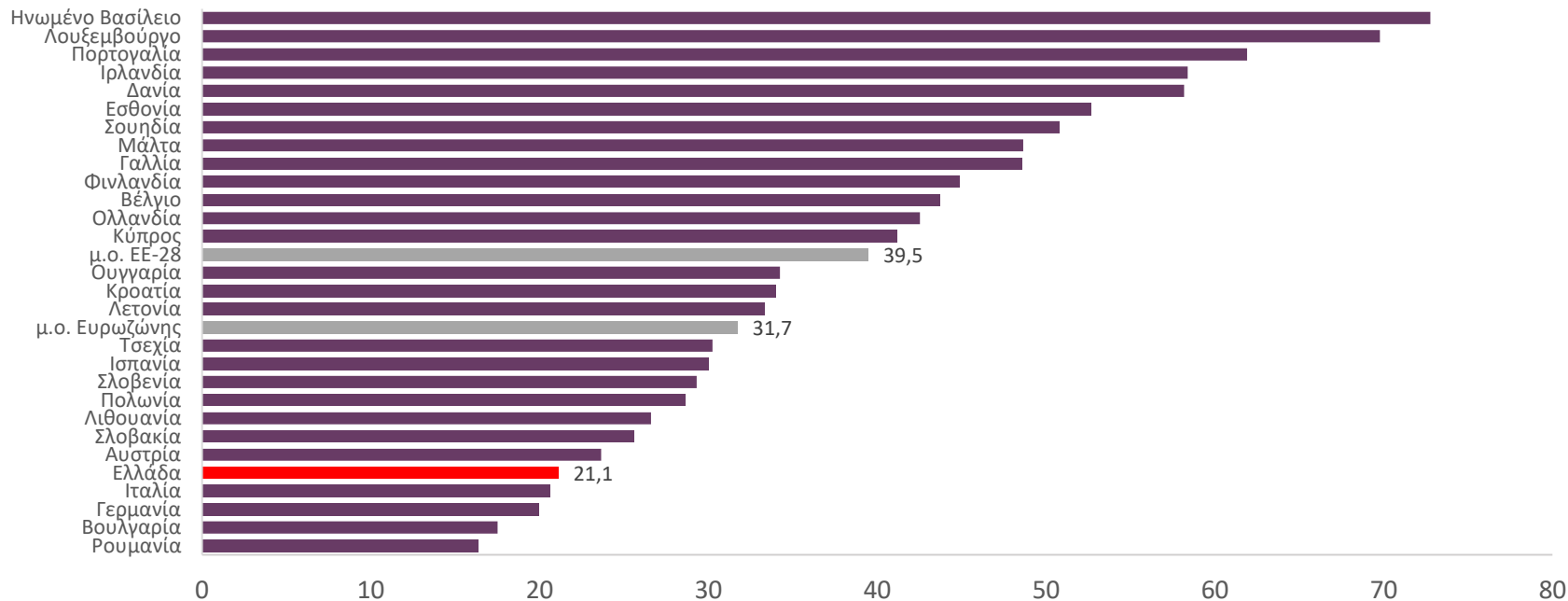

Πηγή: Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, IOBE (2021) "Ηλεκτρονικές πληρωμές στην Ελλάδα: Πολιτικές και επιδράσεις στη χρήση καρτών, 2015-2020
Σημ.: (1) Οι πληρωμές με «λοιπές υπηρεσίες» περιλαμβάνουν μέσα αποθήκευσης ηλεκτρονικού χρήματος και λοιπές υπηρεσίες πληρωμών (2) Οι πληρωμές με κάρτες αφορούν συναλλαγές με φυσική παρουσία και απομακρυσμένη (on-line) χρήση.

...ενώ άλλα ηλεκτρονικά μέσα πληρωμών, όπως μεταφορές πίστωσης και εντολές άμεσης χρέωσης, παρουσίασαν τάσεις σταθεροποίησης

Παρά την εξάπλωση, η χρήση των καρτών στην Ελλάδα παραμένει σημαντικά κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ

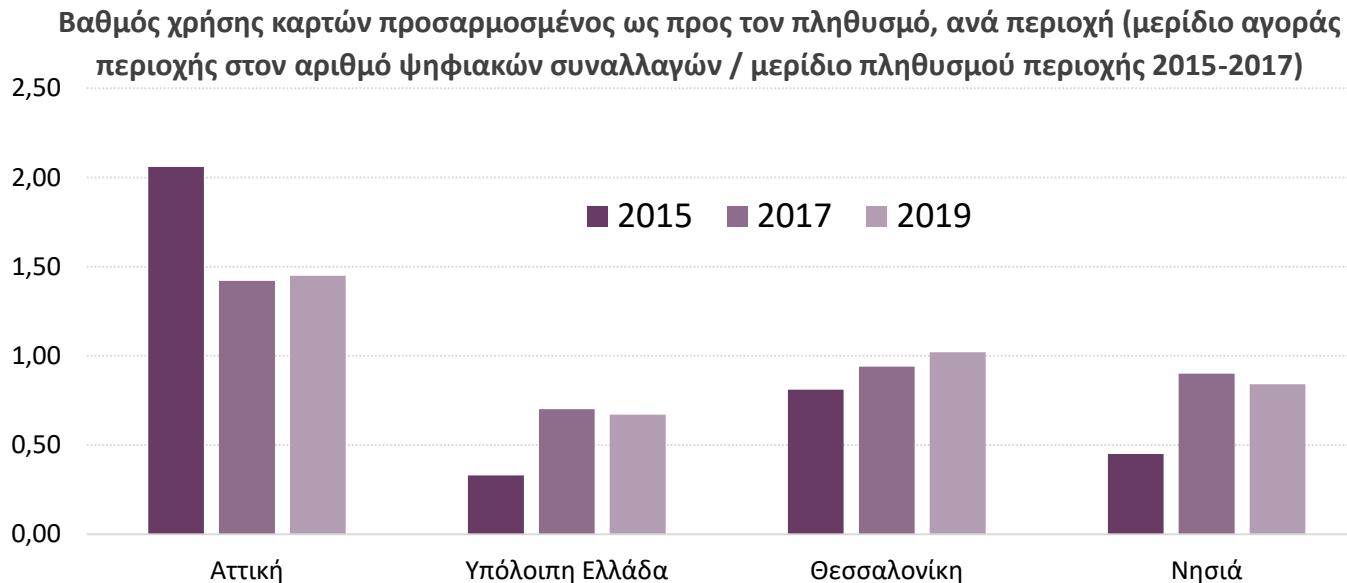
Αξία συναλλαγών με κάρτα, ως % της ιδιωτικής κατανάλωσης (2019)

Πηγή: ECB, Eurostat, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE (2021)

Σημείωση: (1) Οι συναλλαγές με κάρτα αφορούν κάρτες που εκδόθηκαν στην κάθε χώρα (2) Η ιδιωτική κατανάλωση αντιστοιχεί μόνο στα νοικοκυριά, εξαιρουμένων των μη κερδοσκοπικών ιδρυμάτων.

Η διεύθυνση της χρήσης καρτών ανά περιοχή είναι περισσότερο ομοιογενής από το 2015...

Πηγές: Mastercard, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE (2021)

Σημείωση: Δεν περιλαμβάνονται προπληρωμένες κάρτες και διαδικτυακές πληρωμές με κάρτες.

...αλλά ο αριθμός των συναλλαγών με κάρτες παραμένει σημαντικά υψηλότερος στην Αττική, ενώ η περιφερειακή σύγκλιση έχει σταματήσει από το 2017

Οι ηλεκτρονικές συναλλαγές σε υπηρεσίες υπολείπονται του μεριδίου τους στην ιδιωτική κατανάλωση...

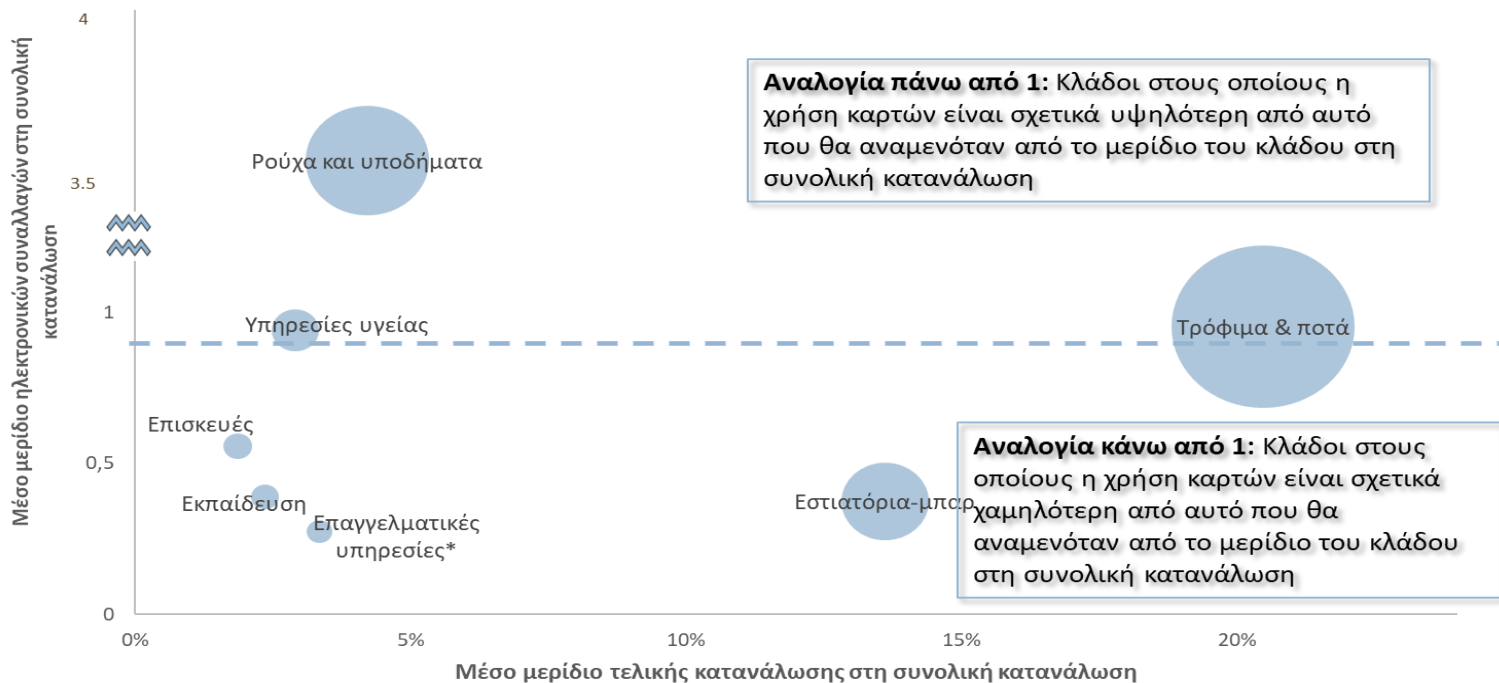

Πηγές: Eurostat, Τράπεζες μέλη της Ένωσης Ελληνικών Τραπεζών για 2015-2017, Mastercard για 2018-2020. Επεξεργασία δεδομένων: IOBE (2021).

Σημείωση: Δεν περιλαμβάνονται προπληρωμένες κάρτες και διαδικτυακές πληρωμές με κάρτες. Αγαθά: Σούπερ μάρκετ, Καταστήματα ένδυσης, Πρατήρια καυσίμων, Καταστήματα τροφίμων, Φαρμακεία, Οχήματα, Άλλα καταστήματα λιανικής. Υπηρεσίες: Ψυχαγωγία, Εστιατόρια / Μπαρ, Εκπαίδευση, Υπηρεσίες υγείας, Ξενοδοχεία / Μοτέλ, Ταξιδιωτικές υπηρεσίες, Επαγγελματικές υπηρεσίες, Μεταφορές, Υπηρεσίες κοινής ωφέλειας

...σε αντίθεση με τις αγορές αγαθών, για τα οποία οι ηλεκτρονικές συναλλαγές χρησιμοποιούνται εκτενέστερα

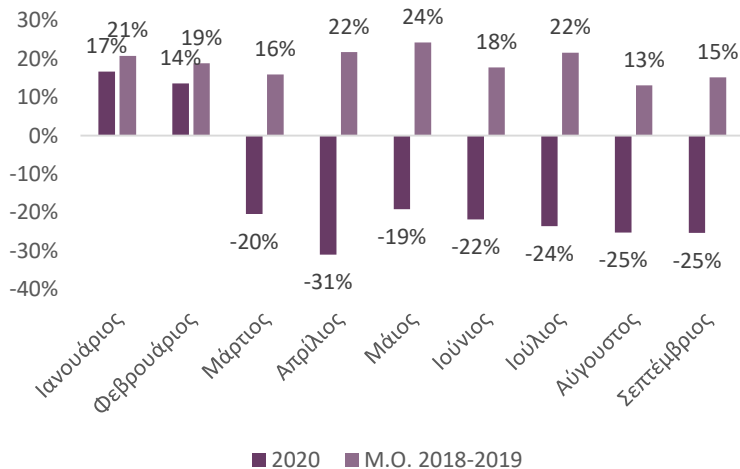
Η χρήση καρτών είναι χαμηλότερη σε κλάδους όπου ο κίνδυνος για αδήλωτες συναλλαγές είναι αυξημένος ...

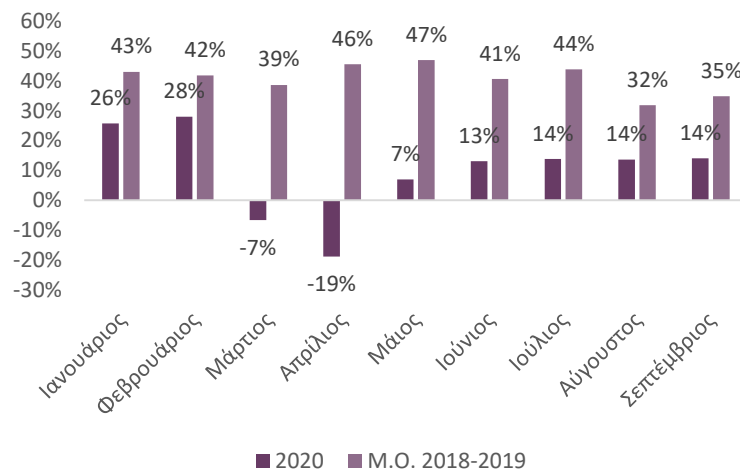
Πηγή: Eurostat, Mastercard. Ανάλυση δεδομένων: IOBE (2021). * Για μερίδιο τελικής κατανάλωσης των επαγγελματικών υπηρεσιών, χρησιμοποιούμε το αντίστοιχο μερίδιο της παραγωγής των επαγγελματικών υπηρεσιών στο σύνολο της παραγωγής. Διάμετρος φυσαλίδων: συνολικός αριθμός συναλλαγών (2015-2019). Σημείωση: Δεν περιλαμβάνονται προπληρωμένες κάρτες και διαδικτυακές πληρωμές με κάρτες. Επαγγελματικές υπηρεσίες: Αρχιτεκτονικές, Ασφάλειες, Ακίνητα, Χρηματιστές-Μεσίτες-Έμποροι. Υπηρεσίες υγείας: Όλες οι υπηρεσίες εκτός από τα νοσοκομεία. Τρόφιμα & ποτά: Καταστήματα τροφίμων-Αποθήκη (εκτός από σούπερ μάρκετ)

Εν μέσω πανδημίας, η συχνότητα των ψηφιακών πληρωμών με κάρτες αυξήθηκε...

Αξία συναλλαγών, ετήσια % μεταβολή

Αριθμός συναλλαγών, ετήσια % μεταβολή

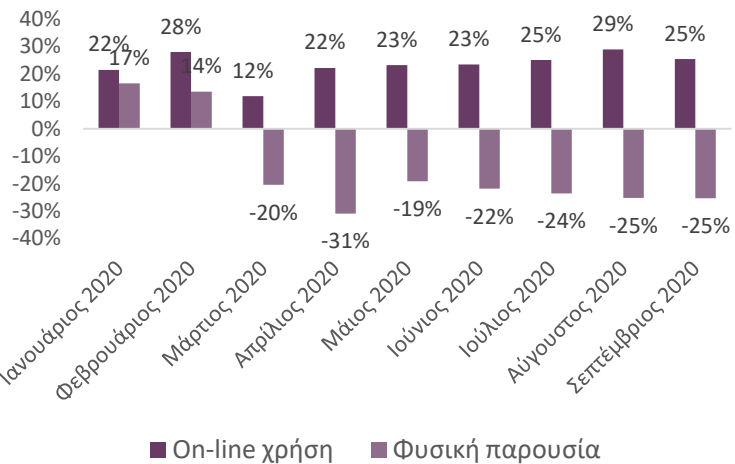
Πηγές: Mastercard, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE (2021).

Σημείωση: Δεν περιλαμβάνονται προπληρωμένες κάρτες και διαδικτυακές πληρωμές με κάρτες.

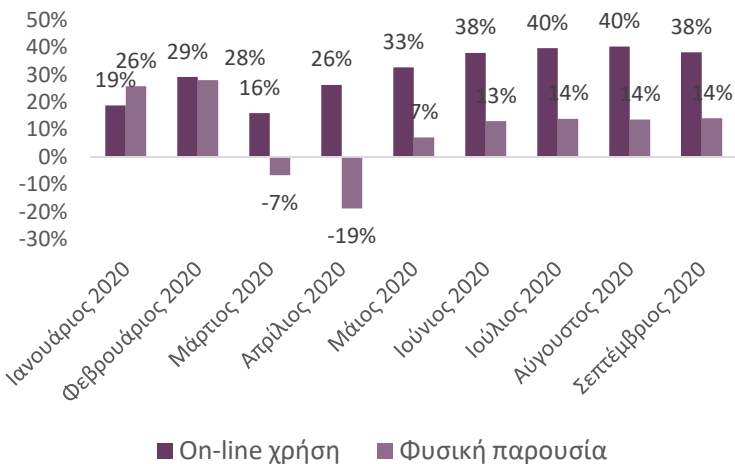
...αλλά με συναλλαγές χαμηλότερης αξίας, με αποτέλεσμα, η μέση αξία συναλλαγής να έχει μειωθεί στα σχεδόν 2/3 των προηγούμενων ετών

Η συχνότητα των διαδικτυακών πληρωμών με κάρτα επιταχύνθηκε το 2020 πολύ γρηγορότερα σε σχέση με τις πληρωμές με φυσική παρουσία

Αξία συναλλαγών, ετήσια μεταβολή

Αριθμός συναλλαγών, ετήσια χρήση

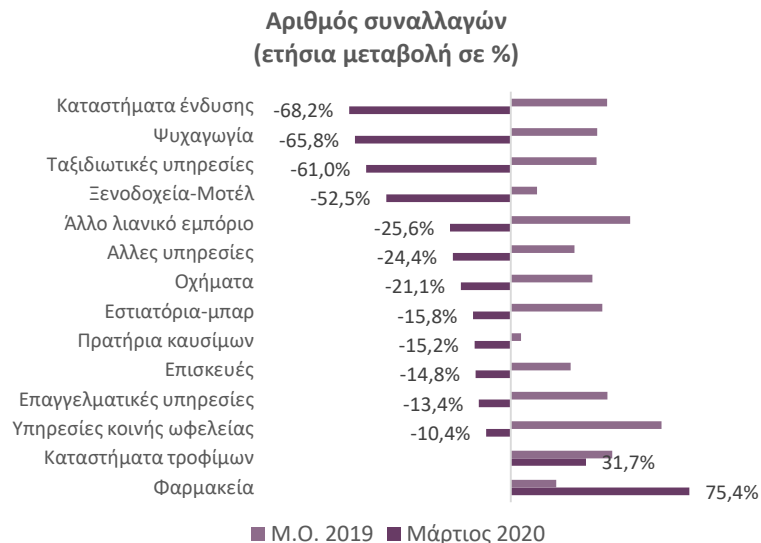
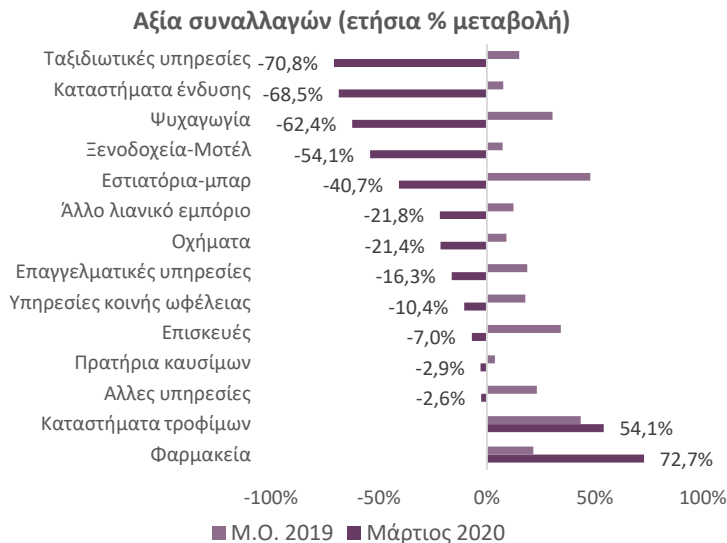

Πηγές: Mastercard, Επεξεργασία δεδομένων: IOBE (2021).

Σημείωση: Δεν περιλαμβάνονται προπληρωμένες κάρτες και διαδικτυακές πληρωμές με κάρτες.

Όσον αφορά την αξία, η χρήση καρτών με φυσική παρουσία φαίνεται να αντικαθίσταται εν μέρει από διαδικτυακές συναλλαγές από την έναρξη της πανδημίας

Η πανδημία είχε σημαντικό αντίκτυπο στην κλαδική σύνθεση των ηλεκτρονικών πληρωμών με κάρτα

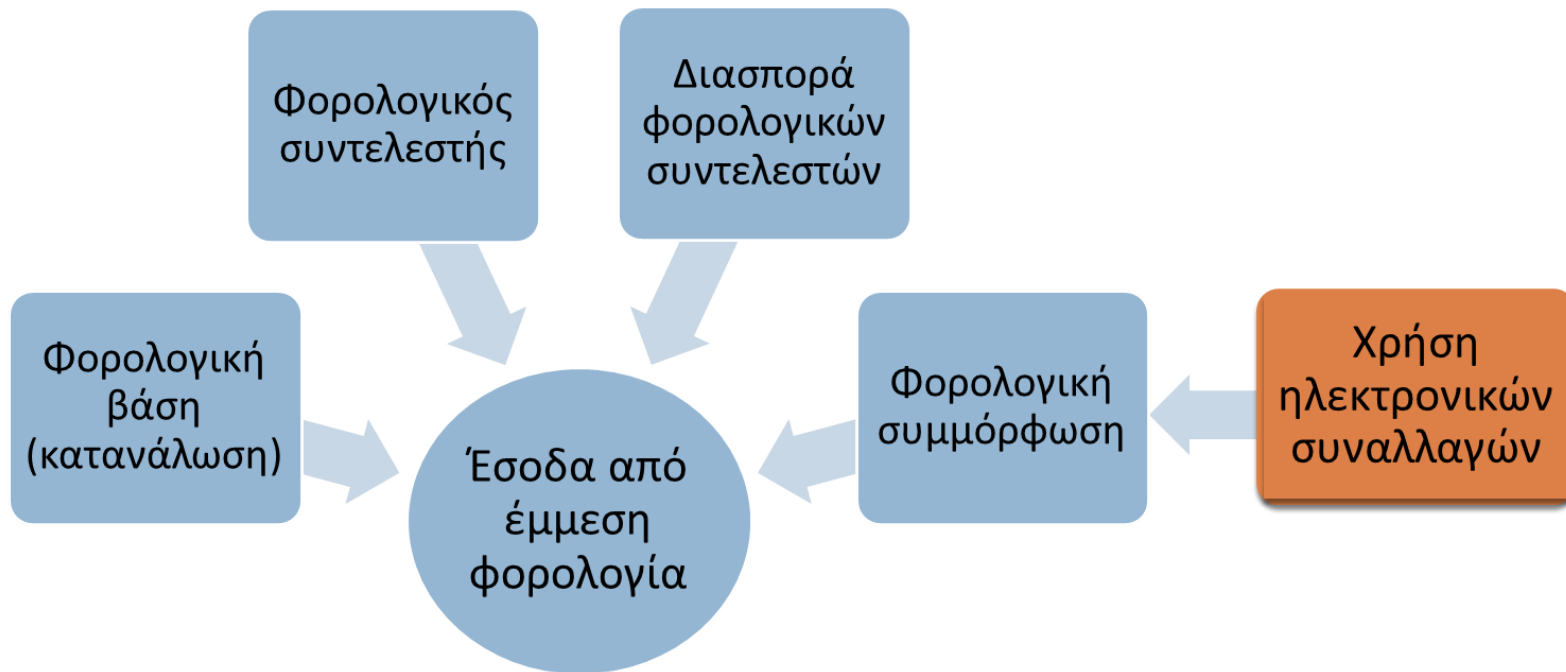

Πηγή: Mastercard 2015-2020 Επεξεργασία δεδομένων: IOBE (2021).

Σημείωση: Δεν περιλαμβάνονται προπληρωμένες κάρτες και διαδικτυακές πληρωμές με κάρτες. Άλλα καταστήματα λιανικής: Πολυκαταστήματα, Εκπαιδευτικά καταστήματα, Ηλεκτρικές συσκευές, Εξοπλισμός, Έπιπλα, Καταστήματα αθλητικών ειδών, Άλλες λιανικές υπηρεσίες, Άλλες υπηρεσίες: Εκπαίδευση, Υπηρεσίες υγείας, Ταχυδρομικές παραγγελίες, Άλλες μεταφορές, Quasi cash, Άλλες υπηρεσίες, Επαγγελματικές υπηρεσίες: Εξοπλισμός υπολογιστών Λογισμικό, Αρχιτεκτονικές, Ασφάλειες, Ακίνητα, Χρηματιστές-Μεσίτες.

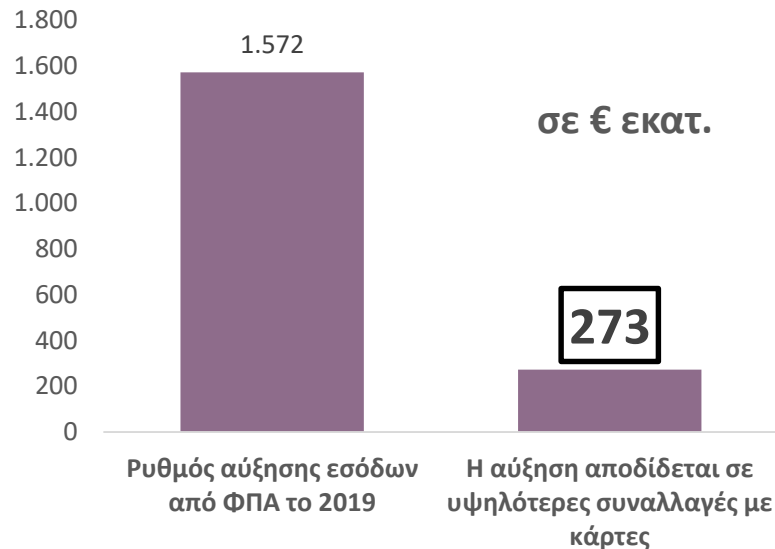
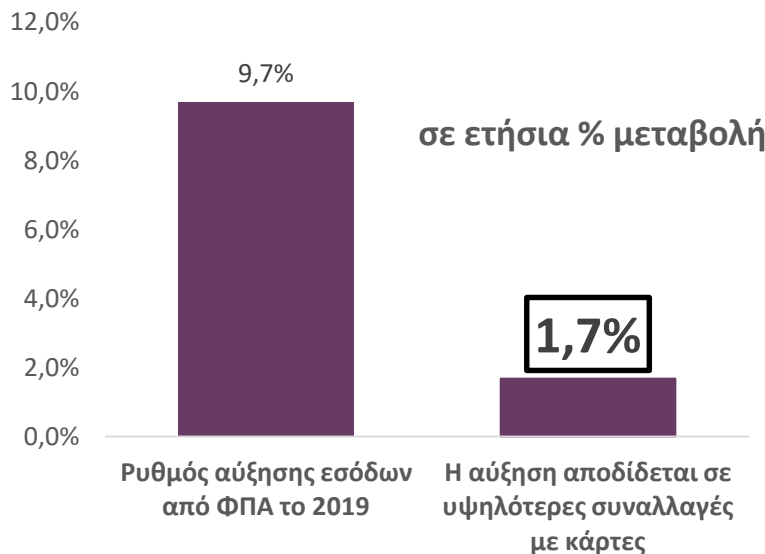
Οι ταξιδιωτικές υπηρεσίες, η ψυχαγωγία, τα καταλύματα, η εστίαση και τα καταστήματα ένδυσης επλήγησαν σημαντικά από το lockdown, ενώ τα καταστήματα τροφίμων και τα φαρμακεία ενισχύθηκαν

Η χρήση ηλεκτρονικών πληρωμών επηρεάζει τα φορολογικά έσοδα μέσω της βελτιωμένης φορολογικής συμμόρφωσης

Η διείσδυση των καρτών εκτιμάται ότι συνέβαλε τουλάχιστον στο 1.7% της συνολικής ετήσιας αύξησης εσόδων από ΦΠΑ το 2019

Ποσοτικοποίηση της επίδρασης της αυξημένης χρήσης καρτών το 2019 στα έσοδα από ΦΠΑ

Πηγή: Εκτίμηση IOBE (2021)

Η συνολική επίδραση της διείσδυσης από τη χρήση καρτών στα φορολογικά έσοδα είναι υψηλότερη, εάν ληφθούν υπόψη οι δευτερογενείς επιδράσεις από τη φορολογία εισοδήματος

- Η **χρήση ηλεκτρονικών πληρωμών** και ειδικότερα καρτών πληρωμής **εξαπλώθηκε θεαματικά** στην Ελλάδα την περίοδο 2015-2020 και **συνέβαλε στη φορολογική συμμόρφωση** και ενίσχυση των φορολογικών εσόδων από ΦΠΑ.
- Η διείσδυση των πληρωμών με κάρτα εκτιμάται ότι συνέβαλε το 2019 τουλάχιστον **το 1/6 της ετήσιας αύξησης των εσόδων από ΦΠΑ** που καταγράφηκε το ίδιο έτος.
- Ωστόσο, το **μέσο επίπεδο χρήσης καρτών** στην Ελλάδα παραμένει αρκετά **χαμηλότερο από το μέσο όρο της ΕΕ**, ενώ παρατηρείται σημαντικά χαμηλότερη χρήση καρτών σε συγκεκριμένους κλάδους και περιοχές της χώρας.
- Η **πανδημία επηρέασε τη χρήση καρτών**, ειδικά μέσα από διαδικτυακές συναλλαγές, καθώς αύξησε την συχνότητα χρήσης τους, αλλά με συναλλαγές χαμηλότερης αξίας.
- Είναι χρήσιμο να ληφθούν **περισσότερο στοχευμένα και θετικά μέτρα**, έτσι ώστε να ενισχυθεί περαιτέρω η διείσδυση των ηλεκτρονικών πληρωμών, προοπτική η οποία θα αποφέρει επιπλέον δημοσιονομικά οφέλη.

3. Διεθνές περιβάλλον

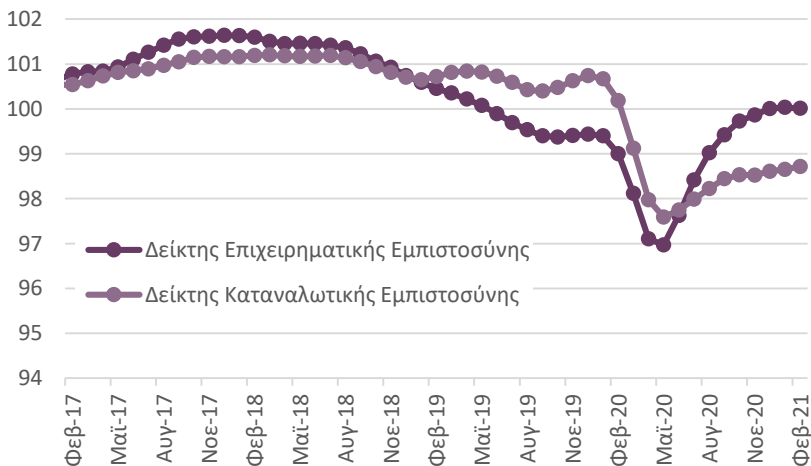
MΑΡΤΙΟΣ 2021

«Προκλήσεις από την έξαρση της πανδημίας και προσδοκίες αντιμετώπισής της»

Το οικονομικό κλίμα στην Ευρωζώνη βελτιώθηκε σημαντικά τον Μάρτιο

Παγκοσμίως, η επιχειρηματική εμπιστοσύνη επιδεινώνεται ελαφρά το Φεβρουάριο, ενώ η καταναλωτική εμπιστοσύνη παρουσιάζει μικρή βελτίωση

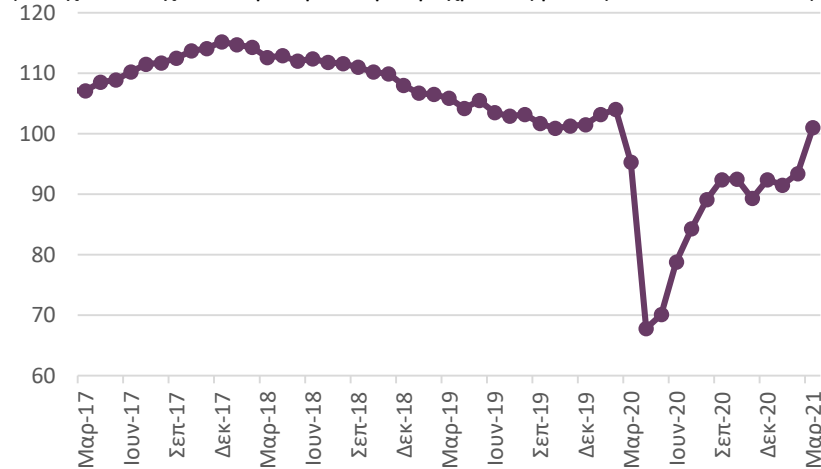
Δείκτες Οικονομικού κλίματος χωρών ΟΟΣΑ
(στοιχεία εποχικά διορθωμένα, μακροχρόνιος μέσος 2008-2020 = 100)

Πηγή: ΟΟΣΑ, έως 2/2021

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος στην Ευρωζώνη συνεχίζει να ανακάμπτει τον Μάρτιο (+8,1% στις 101 μονάδες)

Δείκτες Οικονομικού κλίματος της Ευρωζώνης
(στοιχεία εποχικά διορθωμένα, μακροχρόνιος μέσος 2000-2019 = 100)

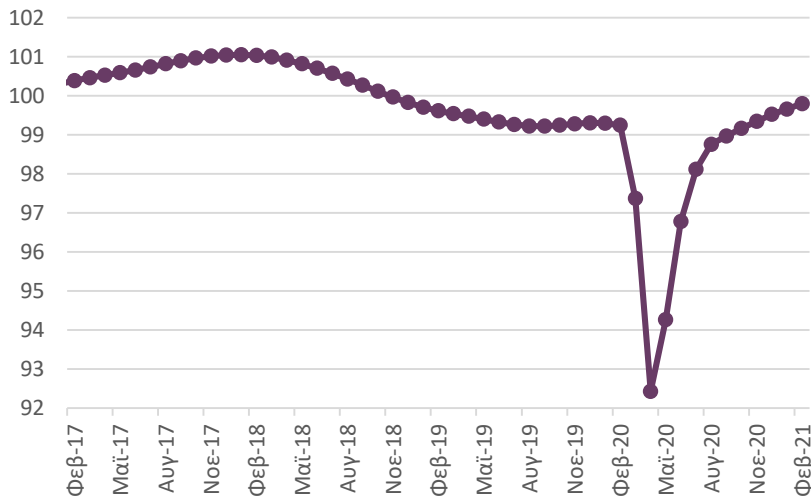

Πηγή: DG ECFIN, έως 03/2021

Η οικονομική δραστηριότητα και το εμπόριο διεθνώς παραμένουν σε τροχιά ανάκαμψης

Συνεχίζει την ανοδική του πορεία ο CLI το Φεβρουάριο (+0,1%)

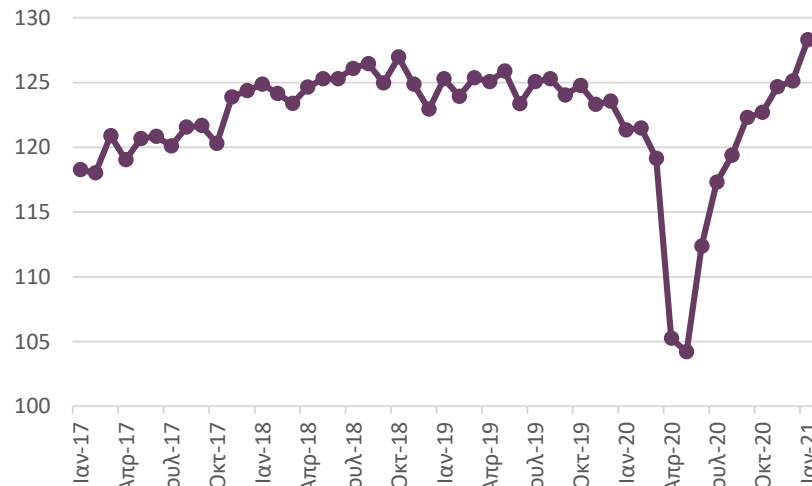
Σύνθετος πρόδρομος δείκτης ΟΟΣΑ (CLI)
(Μακροχρόνιος μέσος όρος = 100)

Πηγή: ΟΟΣΑ, έως 02/2021

Σημαντική άνοδος του όγκου διεθνούς εμπορίου τον Ιανουάριο (+2,6% στις 128,3 μονάδες)

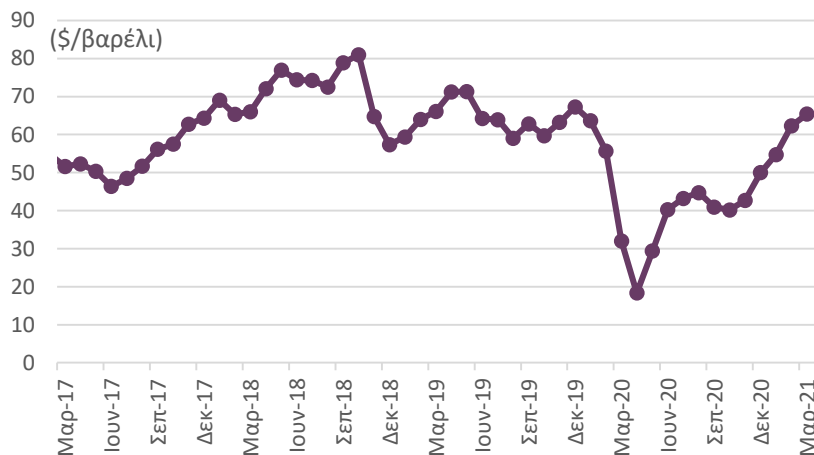
Παγκόσμιος Δείκτης Όγκου Εμπορίου (CPB)
(εποχικά διορθωμένα στοιχεία, 2010=100)

Πηγή: CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis, έως 1/2021

Συνέχεια ανόδου στο πετρέλαιο τον Μάρτιο (+5,0% σε σχέση με το Φεβρουάριο), στα \$65,4/βαρέλι

Τιμή αργού πετρελαίου (Brent)

Πηγή: U.S. Energy Information Administration, έως 03/2021

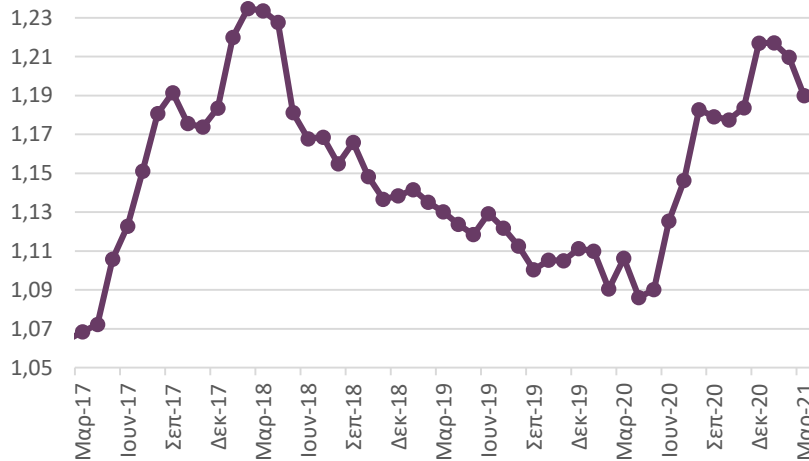
Σημαντική πτώση της τιμής του χρυσού τον Μάρτιο, στα 1718 \$/ουγκιά (-5%), ενώ ο δείκτης τιμών λοιπών εμπορευμάτων εξακολουθεί να ενισχύεται

Πηγή: ΔΑΝΤ, Commodity data portal, έως 03/2021

Το ευρώ σημειώνει σημαντική κάμψη τον Μάρτιο έναντι του δολαρίου στα 1,19 \$/€ (-1,6% από τον προηγούμενο μήνα)

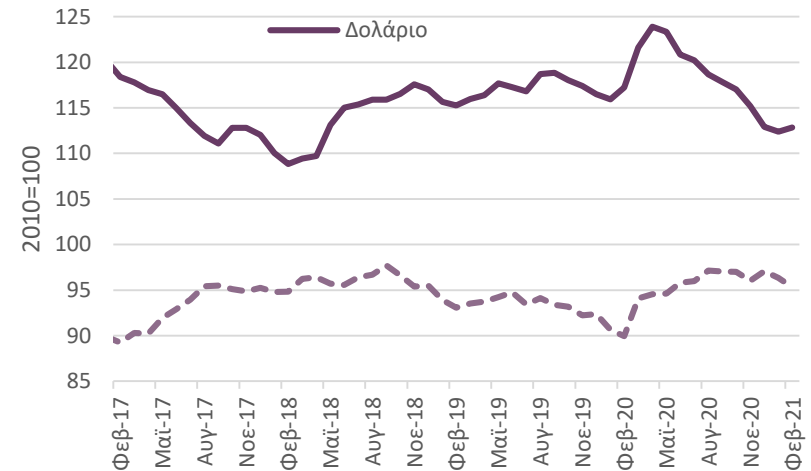
Ισοτιμία ευρώ/δολαρίου

Πηγή: ΕΚΤ, έως 03/2021

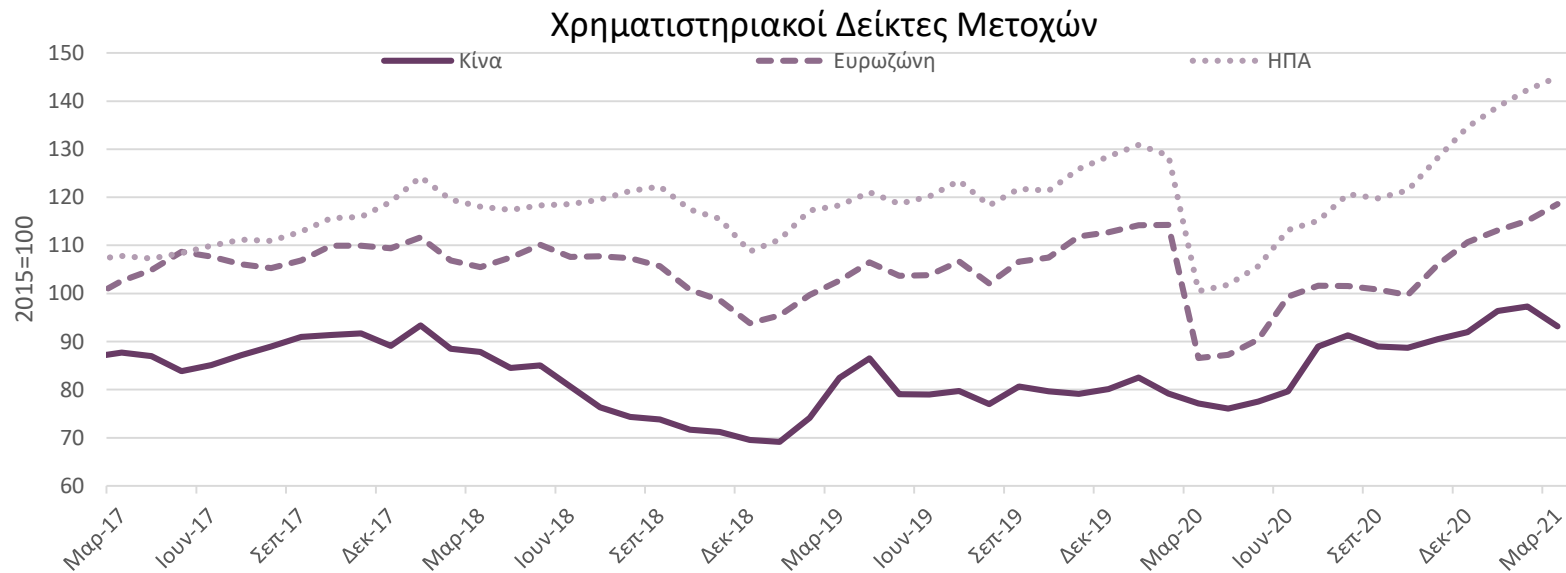
Σταθεροποίηση δολαρίου και πτώση του ευρώ σε σχέση με τους κύριους εμπορικούς εταίρους το Φεβρουάριο

Δείκτης πραγματικής σταθμισμένης ισοτιμίας

Πηγή: Bank for International Settlements, έως 02/2021

Συνέχιση της ανοδικής τάσης στις χρηματαγορές σε ΗΠΑ (+1,8%) και Ευρωζώνη (+3,0%). Πτώση στην Κίνα (-4,3%)

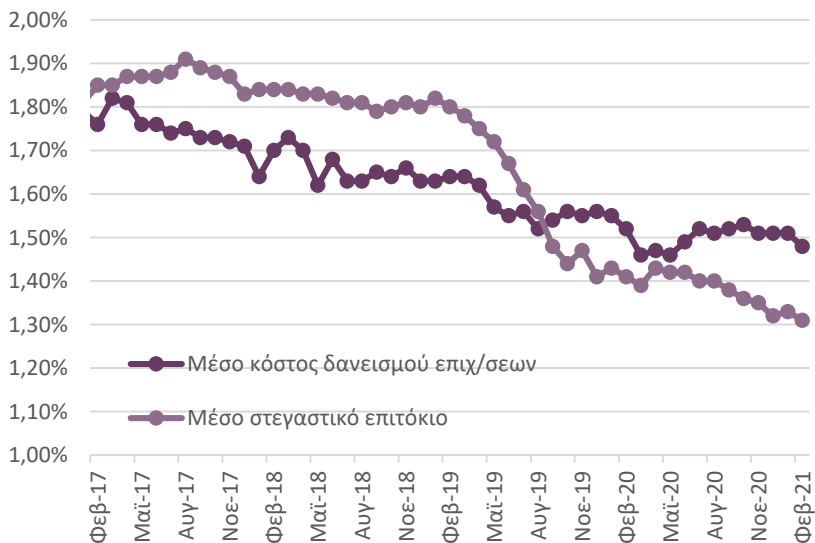

Πηγή: ΟΟΣΑ, μηνιαίος μέσος όρος τιμών κλεισίματος γενικών δεικτών, έως 03/2021

Το κόστος χρηματοδότησης στην Ευρωζώνη παραμένει σε ιστορικά χαμηλά επίπεδα. Άνοδος αποδόσεων 10-ετών ομολόγων

Το κόστος δανεισμού για νοικοκυριά και επιχειρήσεις στην Ευρωζώνη κινείται πτωτικά το Φεβρουάριο

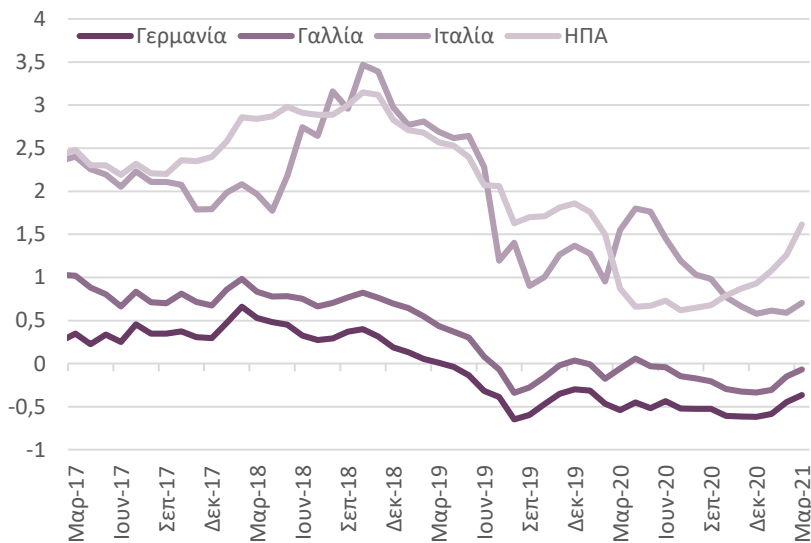
Τραπεζικά επιτόκια δανεισμού στην Ευρωζώνη

Πηγή: ΕΚΤ, έως 02/2021

Οι αποδόσεις των 10-ετών κρατικών ομολόγων εξακολουθούν να ανεβαίνουν τον Μάρτιο, τόσο σε χώρες της ΕΕ, όσο και στις ΗΠΑ

Αποδόσεις 10-ετών κρατικών ομολόγων

Πηγή: ΟΟΣΑ, έως 03/2021

Σύνοψη – Διεθνές Περιβάλλον

- Το **οικονομικό κλίμα** βελτιώνεται σημαντικά στην Ευρωζώνη, καθώς καταναλωτές και επιχειρήσεις αναμένουν με αισιοδοξία τους επόμενους μήνες.
- Σημαντική άνοδος του **διεθνούς εμπορίου** τον Ιανουάριο, η οποία σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στην αύξηση εισαγωγών και εξαγωγών σε Κίνα και στις ανεπτυγμένες χώρες της Ασίας.
- Η τιμή του **πετρελαίου** σημείωσε νέα σημαντική άνοδο τον Μάρτιο, καθώς η ανάπτυξη στην Κίνα επιταχύνεται. Αντιθέτως, η τιμή του χρυσού υποχώρησε εκ νέου, ενώ συνεχίστηκε η ανοδική τάση στις τιμές των λοιπών εμπορευμάτων.
- Το **δολάριο** ενισχύθηκε σημαντικά τον Μάρτιο σε σύγκριση με το ευρώ, λόγω των αργών ρυθμών εμβολιασμών στην Ευρώπη.
- Το **κόστος κεφαλαίου** συνεχίζει να φθίνει για επιχειρήσεις και νοικοκυριά, ενώ οι αποδόσεις των 10-ετών ομολόγων ανέρχονται σε Ευρώπη και ΗΠΑ, παραμένοντας ωστόσο αρνητικές σε πραγματικούς όρους.
- Οι **χρηματαγορές** συνέχισαν την ανοδική τους πορεία σε ΗΠΑ και Ευρώπη, αντίθετα με την Κίνα όπου η επαναφορά της ανάπτυξης σε προ-πανδημίας επίπεδα καθιστά πιθανή την διακοπή της δημοσιονομικής στήριξης στην οικονομία.

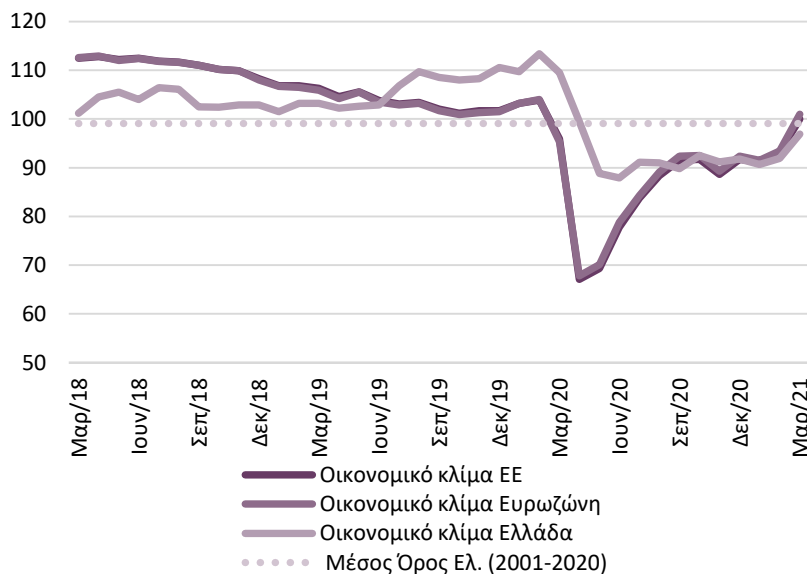
4. Οικονομικό κλίμα

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

«Προκλήσεις από την έξαρση της πανδημίας και προσδοκίες αντιμετώπισής της»

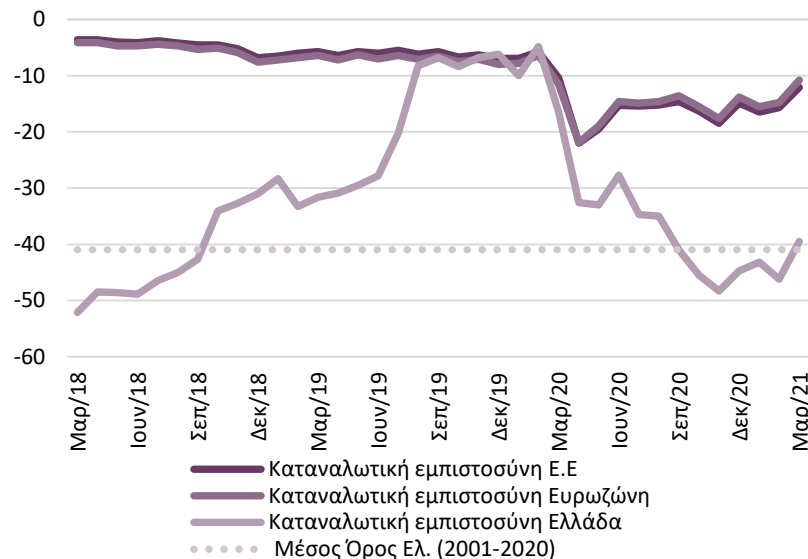
Σημαντική βελτίωση οικονομικού κλίματος, στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 11 μηνών

Αισθητή βελτίωση των προσδοκιών σε όλους τους τομείς...

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος ενισχύθηκε σημαντικά τον Μάρτιο και διαμορφώθηκε στις 96,9 μονάδες, έναντι 91,9 μονάδων τον προηγούμενο μήνα

...και ενίσχυση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, λόγω κυρίως της καλύτερευσης των προβλέψεων για την οικονομική κατάσταση της χώρας

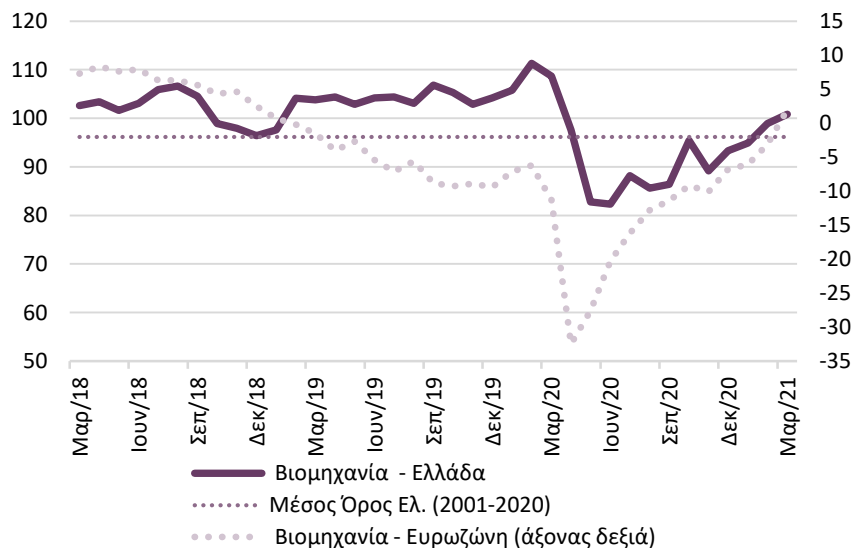

Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης κατέγραψε βελτίωση τον Μάρτιο και διαμορφώθηκε στις -39,5 (από -46,2) μονάδες τον προηγούμενο μήνα, κινούμενος πολύ χαμηλότερα σε σχέση με το περυσινό επίπεδο (-16,5 μονάδες).

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 3/2021

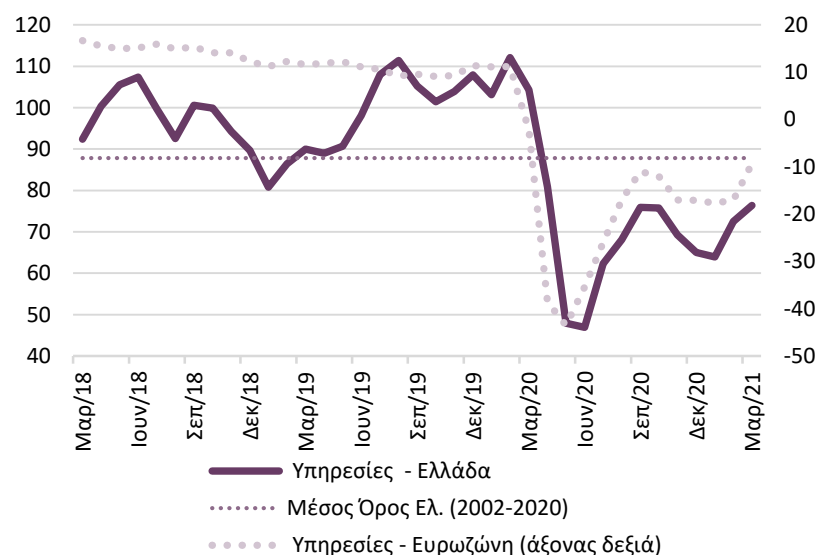
Μικρή βελτίωση επιχειρηματικών προσδοκιών στη Βιομηχανία και στις Υπηρεσίες

Μικρή ενίσχυση προσδοκιών στη Βιομηχανία, κυρίως λόγω έντονης αποκλιμάκωσης των αποθεμάτων

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στη **Βιομηχανία** ενισχύθηκε τον Μάρτιο στις 100,8 (από 98,9 τον Φεβρουάριο) μονάδες, επίπεδο ωστόσο σαφώς χαμηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (108,7 μον.).

Βελτίωση προσδοκιών στις Υπηρεσίες, από λιγότερη απαισιοδοξία για τη ζήτηση της επόμενης περιόδου

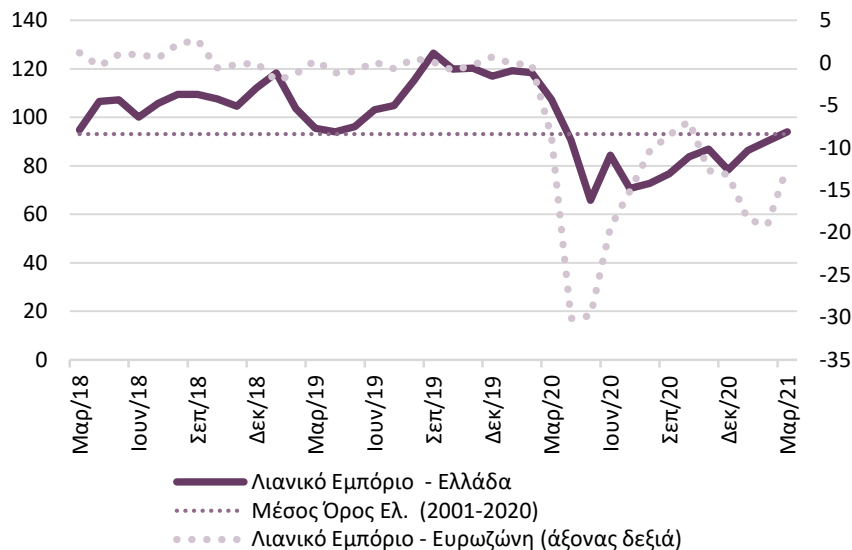

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Υπηρεσίες** παρουσίασε μικρή ενίσχυση τον Μάρτιο, στις 76,4 (από 72,5 τον Φεβρουάριο) μονάδες, σαφώς χαμηλότερα από το αντίστοιχο περυσινό επίπεδο (104,3 μον.).

Πηγή: IOBE, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έως 3/2021

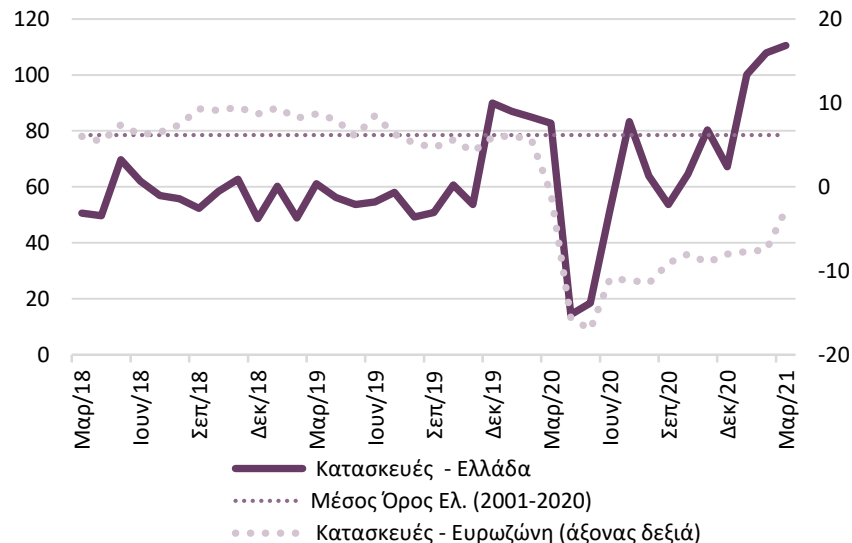
Ενίσχυση προσδοκιών στο Λιανικό εμπόριο, αλλά και στις Κατασκευές

Ενίσχυση προσδοκιών, λόγω καλύτερων προβλέψεων για τις πωλήσεις

Ο δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στο **Λιανικό Εμπόριο** ενισχύθηκε τον Φεβρουάριο στις 94,0 (από 90,2) μονάδες, έναντι 107,4 μονάδων πέρυσι

Βελτίωση των προσδοκιών, προερχόμενη αποκλειστικά από τις Δημόσιες Κατασκευές

Ο Δείκτης Επιχειρηματικών Προσδοκιών στις **Κατασκευές** ενισχύθηκε ελαφρά τον Μάρτιο, στις 110,5 μονάδες (από 107,9 μον. τον Φεβρουάριο), επίπεδο σημαντικά υψηλότερο από το αντίστοιχο περυσινό (82,7 μονάδες).

Η αξιοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού της βιομηχανίας βρέθηκε για άλλο ένα μήνα σε υψηλά επίπεδα

Η αξιοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού διαμορφώθηκε για έκτο μήνα υψηλότερα από το μακροχρόνιο μέσο όρο, φθάνοντας σε νέο μέγιστο επίπεδο για την τελευταία τριετία

Σημείωση: 100% χρησιμοποίηση του εργοστασιακού δυναμικού αντιστοιχεί στο σημείο εκείνο στο οποίο η βιομηχανία δεν μπορεί να αυξήσει περαιτέρω την παραγωγή αυξάνοντας την απασχόληση αλλά πρέπει να επεκτείνει την κεφαλαιουχική της υποδομή, π.χ. μηχανές, εγκαταστάσεις, κλπ.

Πηγή: IOBE, έως 3/2021

Σύνοψη – Οικονομικό κλίμα

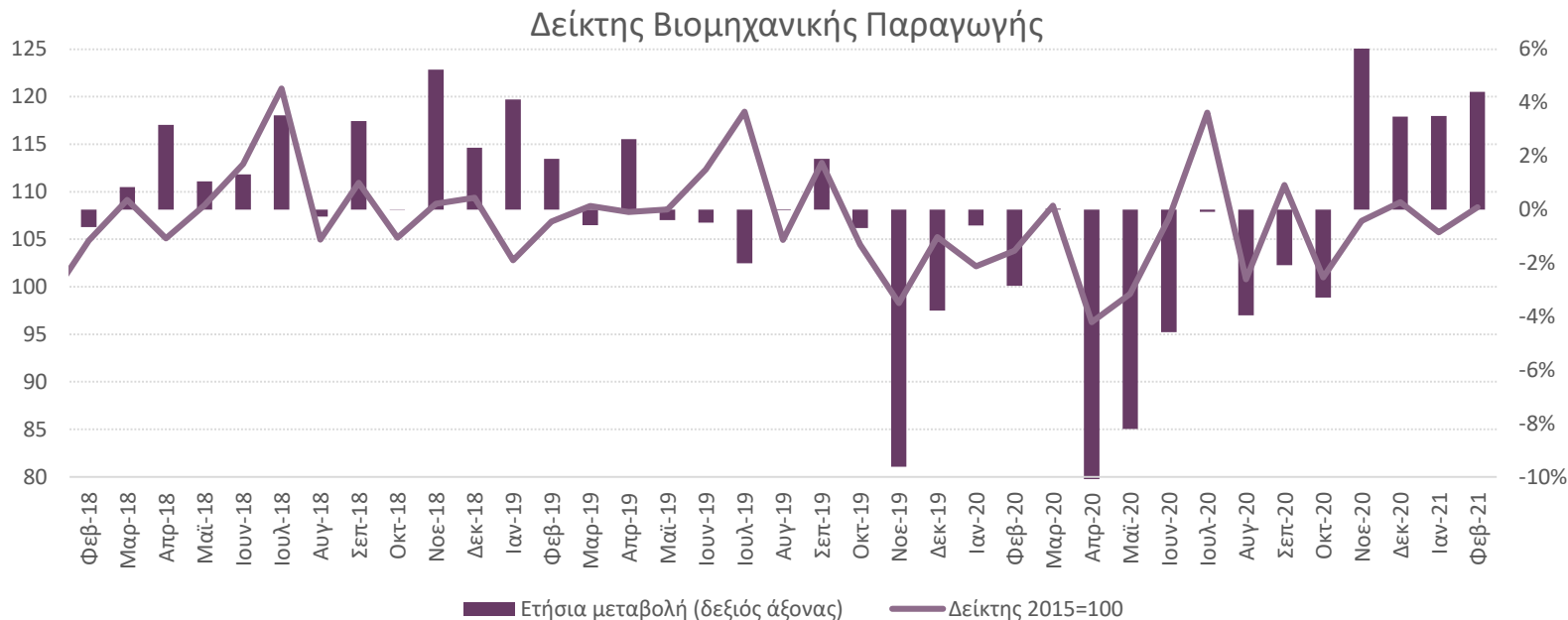
- Το **οικονομικό κλίμα** σημείωσε σημαντική βελτίωση **τον Μάρτιο**, παραμένοντας ωστόσο αρκετά χαμηλότερα από το αντίστοιχο επίπεδο του προηγούμενου έτους (-12,6 μονάδες του δείκτη σε σχέση με τον Μάρτιο 2020)
- Ανοδικές τάσεις στις **επιχειρηματικές προσδοκίες** όλων των κλάδων, κυρίως στις Υπηρεσίες και το Λιανικό Εμπόριο
- Παράλληλα, η **καταναλωτική εμπιστοσύνη** παρουσίασε σημαντική βελτίωση, υστερώντας έντονα ωστόσο σε σχέση με ένα έτος νωρίτερα (-23,0 μονάδες του δείκτη έναντι Μαρτίου 2020)
- Η αξιοποίηση του **εργοστασιακού δυναμικού της βιομηχανίας** ενισχύθηκε περαιτέρω, φθάνοντας σε νέο μέγιστο επίπεδο την τελευταία τριετία

5. Βραχυπρόθεσμοι δείκτες δραστηριότητας

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

*«Προκλήσεις από την έξαρση της πανδημίας και προσδοκίες
αντιμετώπισής της»*

Σημαντική ενίσχυση βιομηχανικής παραγωγής για τέταρτο μήνα τον Φεβρουάριο (+4,4%)

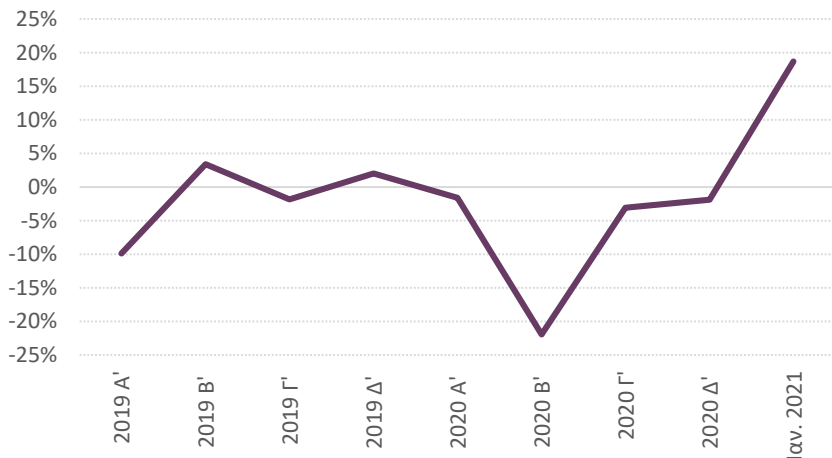
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 2/2021

Το πρώτο δίμηνο του 2021, η μεγαλύτερη υποχώρηση παραγωγής καταγράφηκε στη Βιομηχανία Δέρματος και Δερμάτινων ειδών (-55,0%), στην Κατασκευή Επίπλων (-19,1%) και στα είδη Ένδυσης (-18,5%). Μεταξύ των βασικών κλάδων της ελληνικής οικονομίας, σημειώθηκε αύξηση στην παραγωγή Φαρμάκων (14,5%), οριακή άνοδος στην παραγωγή Βασικών Μετάλλων (0,5%) και μείωση στα Τρόφιμα (-1,9%).

Σημαντική αύξηση στις Κατασκευές τον πρώτο μήνα του 2021.
Υποχώρηση πτώσης στο Λιανικό εμπόριο σε σχέση με τον Δεκέμβριο.

Αύξηση δραστηριότητας στο σύνολο των Κατασκευών κατά 18,7% στην αρχή του 2021

Κύκλος εργασιών στις Κατασκευές, ετήσια % μεταβολή

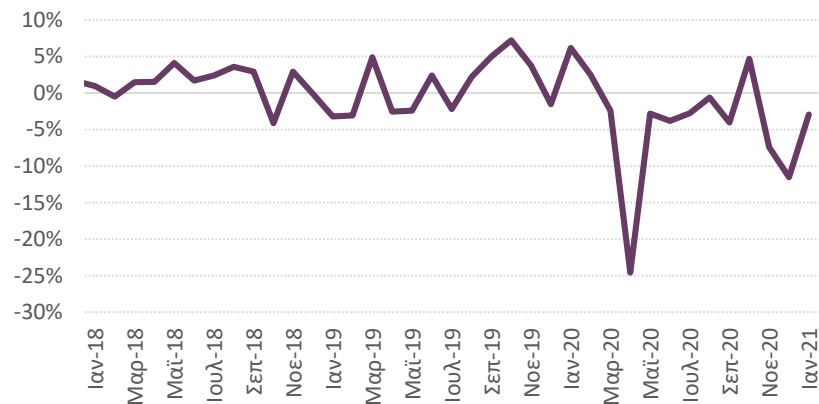

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 01/21

Η μεγαλύτερη άνοδος δραστηριότητας τουλάχιστον από την αρχή του 2019

Μείωση στις πωλήσεις του Λιανικού εμπορίου τον Ιανουάριο κατά 3,0% αντί +6,2% πέρυσι...

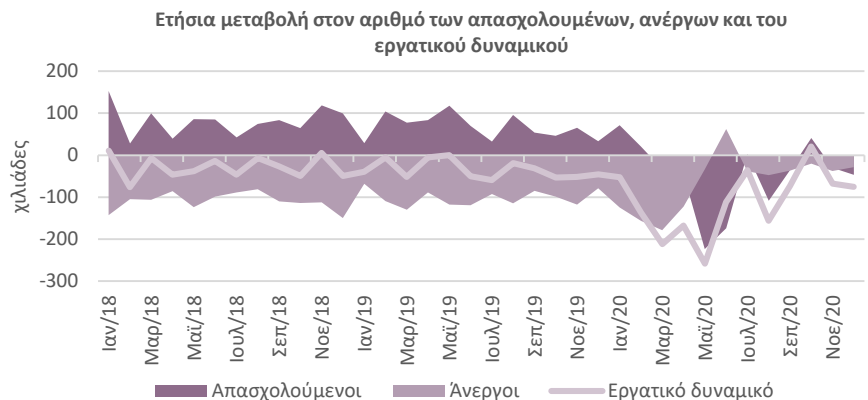
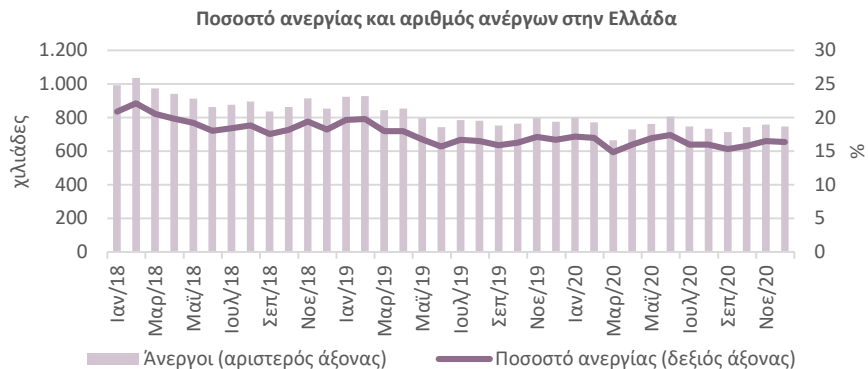
Δείκτης Όγκου στο Λιανικό Εμπόριο (ετήσια % μεταβολή)

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 01/21

Μείωση στα Καύσιμα-Λιπαντικά (-20,3% σε σχέση με τον Ιανουάριο του 2020), τα Έπιπλα-Ηλεκτρικά Είδη (-5,2%), Βιβλία- Χαρτικά (-2,5%) και Ένδυση (-0,9%). Άνοδος στους υπόλοιπους υποκλάδους, κυρίως στα Φαρμακευτικά (+15,4%).

Μείωση της ανεργίας και τον Δεκέμβριο σε σχέση με ένα χρόνο πριν. Πτώση το 2020 για έβδομο συνεχόμενο έτος, η μικρότερη όμως από το 2014.

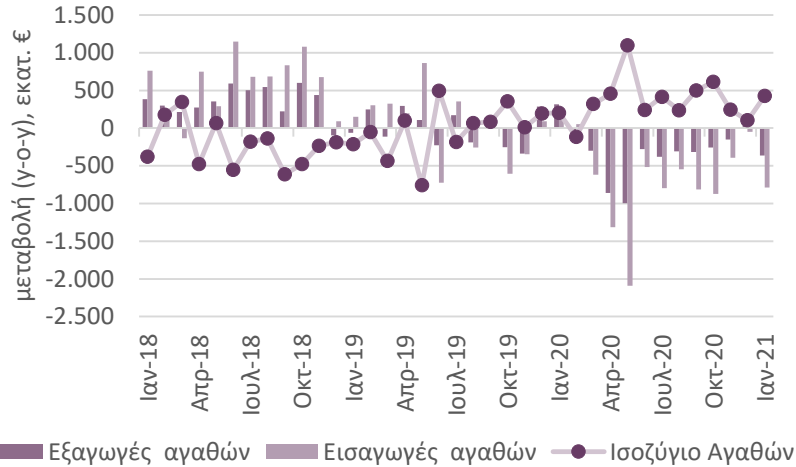

- Τον Δεκέμβριο του 2020 το μη εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας περιορίστηκε στο 16,3% από 16,7% ένα χρόνο νωρίτερα, ενώ ο αριθμός των ανέργων περιορίστηκε κατά 28,8 χιλ. άτομα ή κατά 3,7%, στους 746,0 χιλ.
- Η νέα πτώση της ανεργίας τον Δεκέμβριο προήλθε από την αύξηση του μη ενεργού πληθυσμού (+45,4 χιλ. ή +1,4%), όχι από ενίσχυση της απασχόλησης (-46,9 χιλ. ή -1,2%).
- Στο σύνολο του 2020 το μη εποχικά προσαρμοσμένο ποσοστό ανεργίας περιορίστηκε στο 16,3% από 17,2% το 2019, ενώ ο αριθμός των ανέργων περιορίστηκε κατά 7,8% ή κατά 63,6 χιλ. άτομα (στους 748,1 χιλ. πέρυσι).
- Η πτώση της ανεργίας συνολικά το 2020 επίσης προήλθε από την αύξηση του μη ενεργού πληθυσμού, κατά 72,2 χιλ. ή 2,2% (στα 3.297,0 χιλ. άτομα), καθώς η παραπάνω μείωση των ανέργων δεν οδήγησε σε αύξηση της απασχόλησης (-46,9 χιλ. ή -1,2%), επομένως πολλοί εκ των ανέργων εξήλθαν του εργατικού δυναμικού.

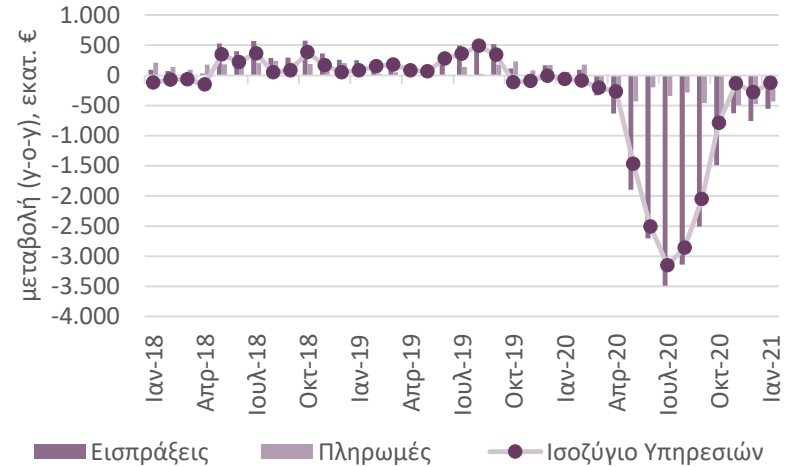
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, έως 12/2020

Βελτίωση στο ισοζύγιο αγαθών τον Ιανουάριο και πτώση στο πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών

Ισοζύγιο Αγαθών

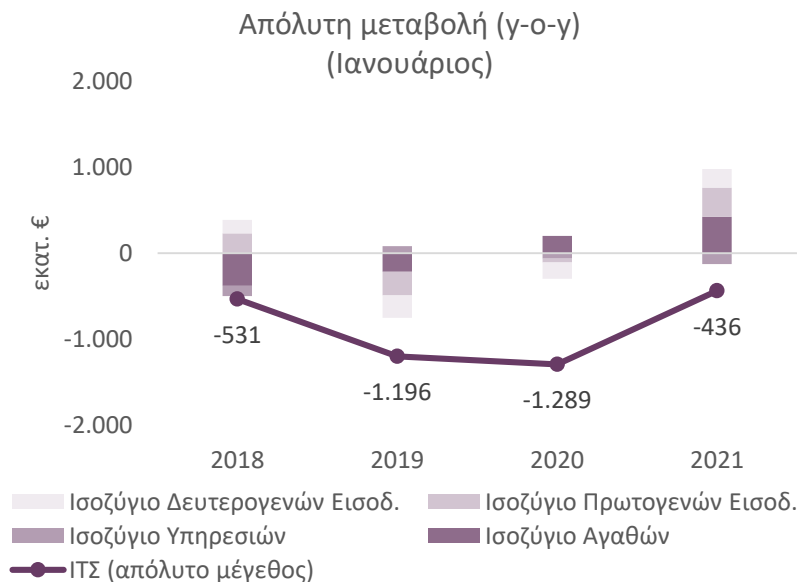
Ισοζύγιο Υπηρεσιών

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 01/2021

Οι εισαγωγές αγαθών μειώθηκαν κατά €790 εκατ. τον Ιανουάριο, με το 53% της υποχώρησης να οφείλεται στα καύσιμα και το 45% στα λοιπά αγαθά, ενώ οι εξαγωγές υποχώρησαν κατά €365 εκατ., εκ των οποίων το 71% οφείλεται στα καύσιμα. Μειωμένο πλεόνασμα Υπηρεσιών τον Ιανουάριο κατά €124 εκατ., κυρίως από υποχώρηση κατά €556 εκατ. των εισπράξεων, αλλά και μείωση κατά €432 εκατ. των πληρωμών. Πτώση κυρίως στις μεταφορικές και τις τουριστικές εισπράξεις.

Όλα τα ισοζύγια εκτός από τις υπηρεσίες βελτιώθηκαν τον Ιανουάριο

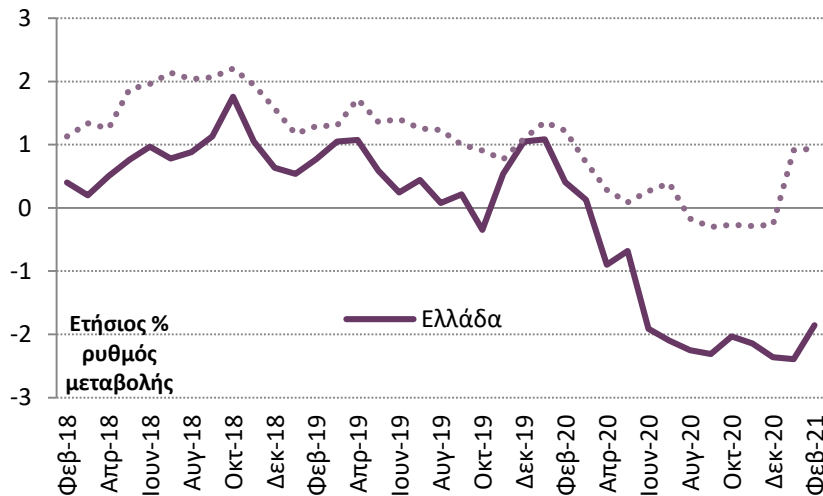
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 01/2021

Ιανουάριος 2021: Έλλειμμα στο ΙΤΣ €436 εκατ., έναντι ελλείμματος €1,3 δισεκ. το 2020

- Χαμηλότερο το έλλειμμα στο ισοζύγιο αγαθών κατά €424 εκατ., με διπλάσια μείωση των εισαγωγών έναντι των εξαγωγών. Το 53% των μειωμένων εισαγωγών οφείλεται στα καύσιμα, ενώ το συνολικό ισοζύγιο διορθώθηκε κατά 38% λόγω καυσίμων.
- Το πλεόνασμα υπηρεσιών συρρικνώθηκε κατά €124 εκατ. έναντι του Ιαν. 2020. Οι τουριστικές εισπράξεις ήταν μειωμένες κατά €255 εκατ. και οι μεταφορικές κατά €353 εκατ.
- Ενίσχυση του πλεονάσματος κατά €339 εκατ. στα πρωτογενή εισοδήματα και βελτίωση κατά €214 εκατ. στο ισοζύγιο δευτερογενών εισοδημάτων.
- Στο ισοζύγιο κεφαλαίων, το οποίο δεν αποτελεί τμήμα του ΙΤΣ, καταγράφηκε αύξηση εισπράξεων €456 εκατ., λόγω της αύξησης των μεταβιβάσεων της ΕΕ προς την Ελλάδα. Συνολικά την περίοδο Μάρτιος 2020-Ιανουάριος 2021 οι εισπράξεις είναι αυξημένες κατά €2,5 δισεκ.

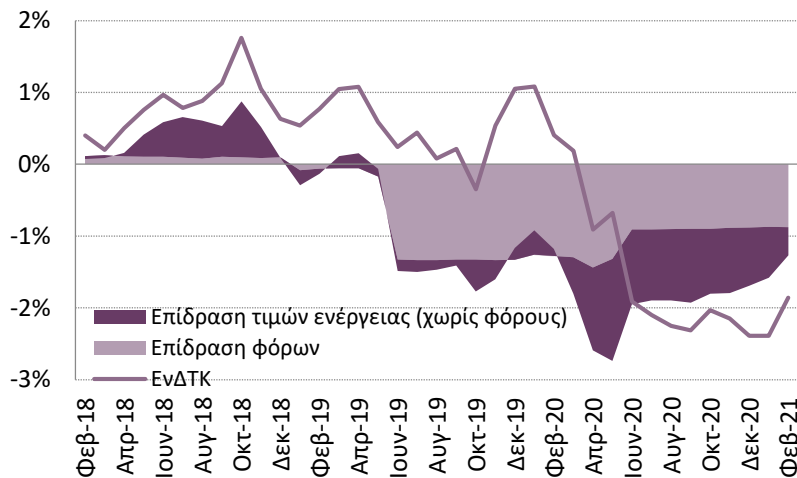
Ηπιότερος αντιπληθωρισμός τον Φεβρουάριο από ότι τον Ιανουάριο εγχωρίως, σταθερή και θετική η μεταβολή τιμών στην Ευρωζώνη

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΕνΔΤΚ)

Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, έως 2/2021

ΕνΔΤΚ στην Ελλάδα και επίδραση τιμών ενεργειακών προϊόντων και αλλαγών στη φορολογία

Ελλάδα: Ηπιότερος ο αντιπληθωρισμός τον Φεβρουάριο (-1,9%) σε σύγκριση με τον Ιανουάριο λόγω της εξασθένησης της αρνητικής επίδρασης των ενεργειακών αγαθών αλλά και της εγχωρίας ζήτησης. Αρνητικός ρυθμός μεταβολής ΕνΔΤΚ στην περίοδο Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου, -2,1%, από +0,7% πέρυσι.

- Ίδιας έντασης τον Φεβρουάριο οι αποπληθωριστικές πιέσεις από τους έμμεσους φόρους (έκπτωση ΦΠΑ στα ΜΜΜ και στον τουρισμό), κατά 0,9%, ισχυρότερες σε σχέση με αυτές από τα ενεργειακά αγαθά (-0,4%).

Ευρωζώνη: Αμετάβλητος ο πληθωρισμός τον Φεβρουάριο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα (-0,9%)

- Ενίσχυση της **βιομηχανικής παραγωγής** τον Φεβρουάριο για τέταρτο μήνα σε σχέση με πέρυσι
- Η υψηλότερη αύξηση τουλάχιστον των τελευταίων δύο ετών στις **Κατασκευές** και τον πρώτο μήνα του 2021
- Εκ νέου υποχώρηση στο **Λιανικό εμπόριο** τον Ιανουάριο, κυρίως από τη συρρίκνωση των πωλήσεων στα Καύσιμα, ηπιότερη ωστόσο σε σχέση με τον περασμένο Δεκέμβριο.
- Συνέχιση υποχώρησης **ανεργίας** τον **Δεκέμβριο** σε σχέση με πριν ένα χρόνο, εξαιτίας της αύξησης του μη ενεργού πληθυσμού και όχι από ενίσχυση της απασχόλησης
- Στον **εξωτερικό τομέα**, σημαντική συρρίκνωση του ελλείμματος στο Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (ΙΤΣ) τον Ιανουάριο του 2021, με βελτίωση σε όλα τα ισοζύγια εκτός από τις υπηρεσίες
- Μείωση ελλείμματος στο **ισοζύγιο αγαθών** τον Ιανουάριο και πτώση στο πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών
- Ηπιότερος ο **αντιπληθωρισμός** τον Φεβρουάριο (-1,9%), λόγω της εξασθένησης της αρνητικής επίδρασης των ενεργειακών αγαθών αλλά και της εγχώριας ζήτησης

6. Δημοσιονομικά

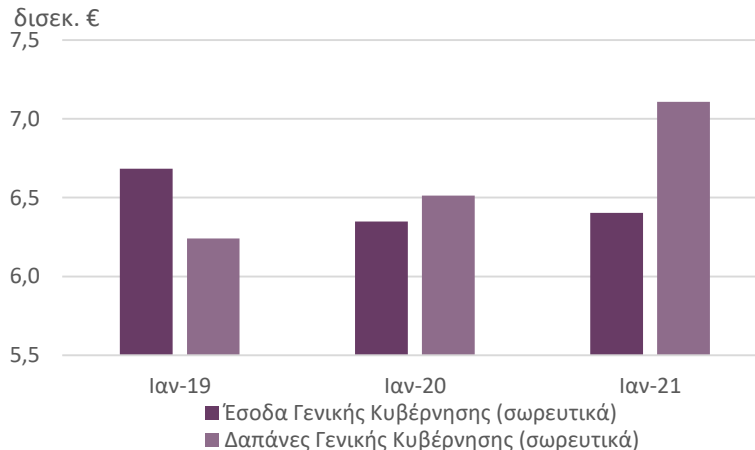
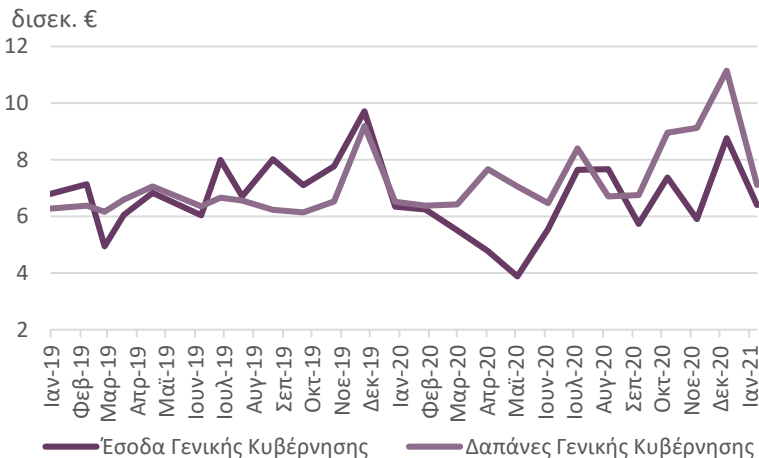
ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

«Προκλήσεις από την έξαρση της πανδημίας και προσδοκίες αντιμετώπισής της»

Μικρότερη διεύρυνση δαπανών τον Ιανουάριο σε σχέση με πριν ένα χρόνο από το τέλος του 2020. Μικρή αύξηση των εσόδων από πέρυσι.

Υψηλότερες δαπάνες τον Ιανουάριο από πέρυσι κατά 9,1%. Οριακή αύξηση εσόδων σε σύγκριση με πριν ένα έτος, κατά 0,9%, κατόπιν μείωσης 9,7% τον Δεκέμβριο.

Έσοδα – Δαπάνες Γενικής Κυβέρνησης*

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 1/2021

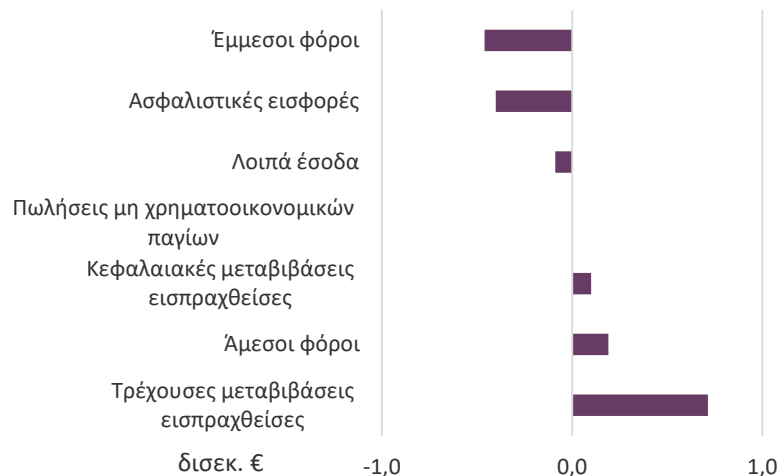
* Σε ταμειακή και ενοποιημένη βάση. Η Γενική Κυβέρνηση περιλαμβάνει τον Κρατικό Προϋπολογισμό, την Κεντρική Κυβέρνηση (ΔΕΚΟ, λοιπά νομικά πρόσωπα Δημοσίου, Νοσοκομεία), τους προϋπολογισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) και των Ασφαλιστικών Ταμείων (ΟΚΑ)

Υψηλότερες δαπάνες κατά €595 εκατ., κυρίως από περισσότερες και έκτακτες μεταβιβάσεις λόγω κορωνοϊού (+€886,1 εκατ.) και αγορές παγίων (+€466 εκατ.)

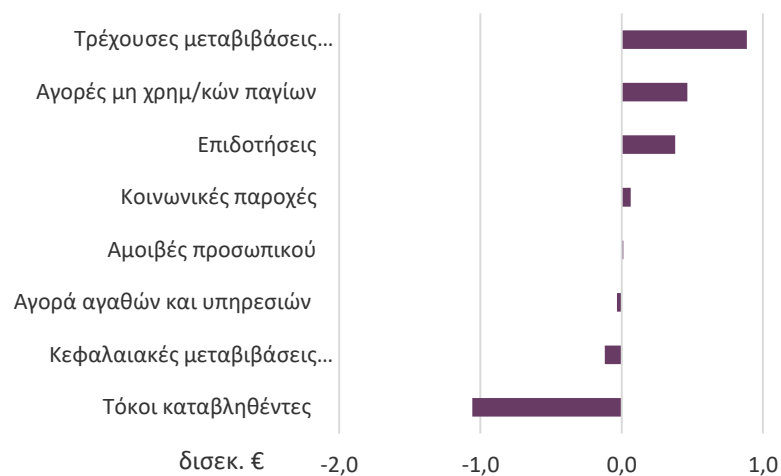
Περισσότερα έσοδα κατά €55 εκατ. από τον Ιανουάριο του 2020, από μεγαλύτερες μεταβιβάσεις από την ΕΕ (+€822 εκατ.) και εισπράξεις άμεσων φόρων (+€191 εκατ.).

Κατηγορίες δημοσίων εσόδων – δαπανών

Μεταβολές εσόδων (Ιαν. '21-'20)

Μεταβολές δαπανών (Ιαν. '21-'20)

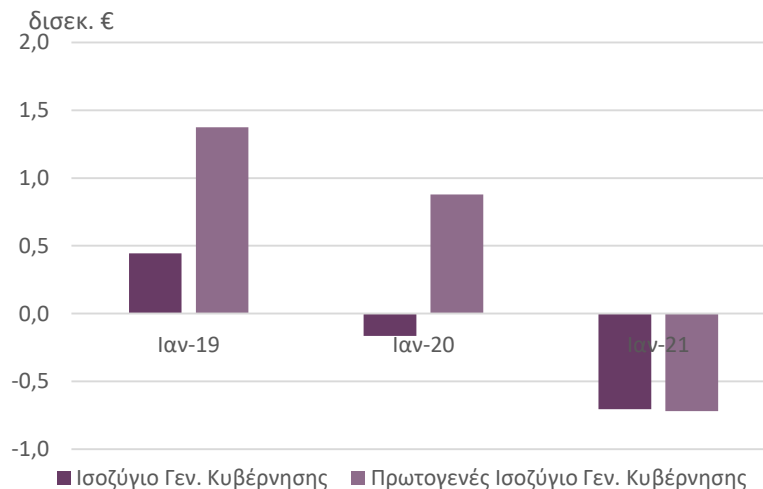
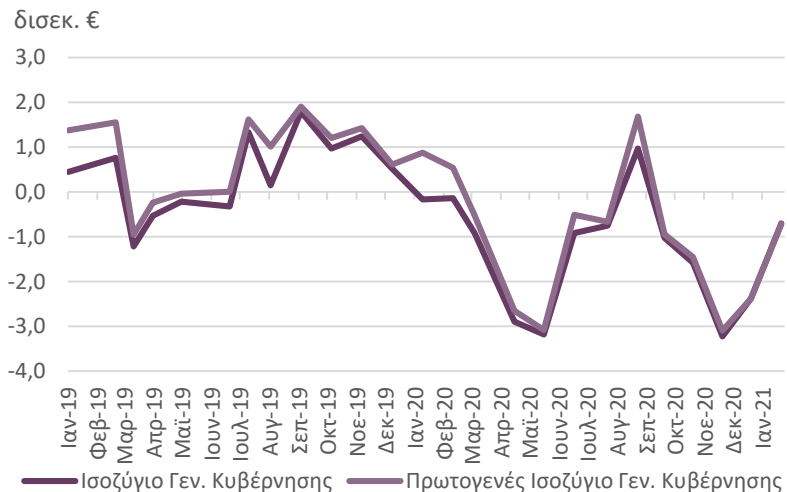

Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 1/2021

Αύξηση δημοσίων εσόδων κατά €55 εκατ., παρά τη μείωση των εσόδων από έμμεσους φόρους (-€460,8 εκατ.) και ασφαλιστικές εισφορές (-€402 εκατ.), λόγω μεγαλύτερων μεταβιβάσεων από την ΕΕ και περισσότερων εισπράξεων άμεσων φόρων
Διεύρυνση δημοσίων δαπανών κατά €595 εκατ. από μεγαλύτερες μεταβιβάσεις από την ΕΕ και εισπράξεις άμεσων φόρων, παρά τη μείωση των πληρωμών τόκων κατά €1,06 δισεκ.

Επιδείνωση πρωτογενούς δημοσ. ισοζυγίου τον Ιανουάριο σε σχέση με πέρυσι αποκλειστικά από διεύρυνση δαπανών

Ισοζύγιο-Πρωτογενές ισοζύγιο Γενικής Κυβέρνησης*

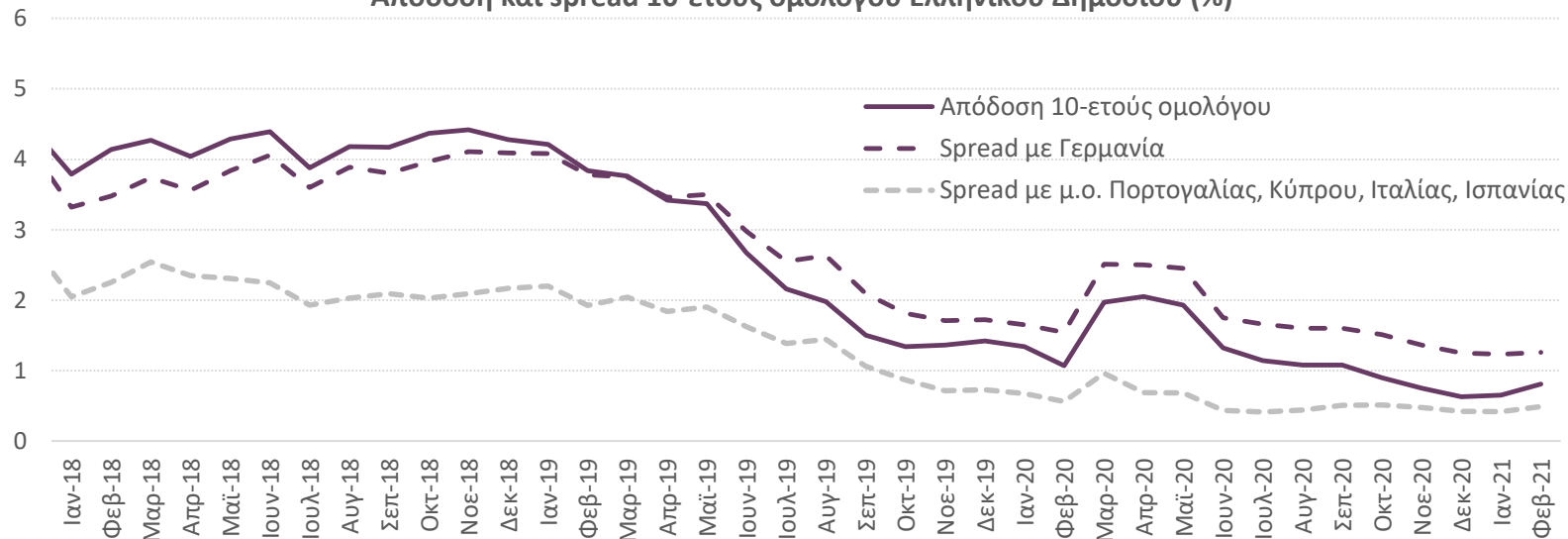
Πηγή: Υπουργείο Οικονομικών, έως 1/2021

* Σε ταμειακή και ενοποιημένη βάση. Το Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης προκύπτει από τη διαφορά εσόδων-δαπανών της. Το Πρωτογενές Ισοζύγιο Γεν. Κυβέρνησης προκύπτει αφαιρώντας τις πληρωμές τόκων από το ισοζύγιό της.

Επιδείνωση πρωτογενούς δημοσιονομικού ισοζυγίου κατά €1,6 δισεκ. από τον Ιανουάριο του 2020, σε έλλειμμα €719 εκατ., από διεύρυνση δαπανών, καθώς και τα έσοδα αυξήθηκαν, ενώ οι πληρωμές τόκων μειώθηκαν έντονα (-1,06 δισεκ.)
Επιδείνωση Ισοζυγίου Γεν. Κυβέρνησης τον Ιανουάριο σε σχέση με πριν ένα έτος κατά €540 εκατ., σε έλλειμμα €705 εκατ.

Η απόδοση των ελληνικών ομολόγων σημείωσε μικρή άνοδο τον Φεβρουάριο στο επίπεδο του 0,81%

Απόδοση και spread 10-ετούς ομολόγου Ελληνικού Δημοσίου (%)

Η απόδοση παραμένει κοντά στα ιστορικά χαμηλά επίπεδα των πρόσφατων μηνών, ενώ οριακή άνοδο κατέγραψε το spread του 10-ετούς ελληνικού ομολόγου έναντι του γερμανικού (σε 126 από 123 μ.β.).

Πηγή: ΕΚΤ, έως 2/2021

Σύνοψη – Δημόσια Οικονομικά

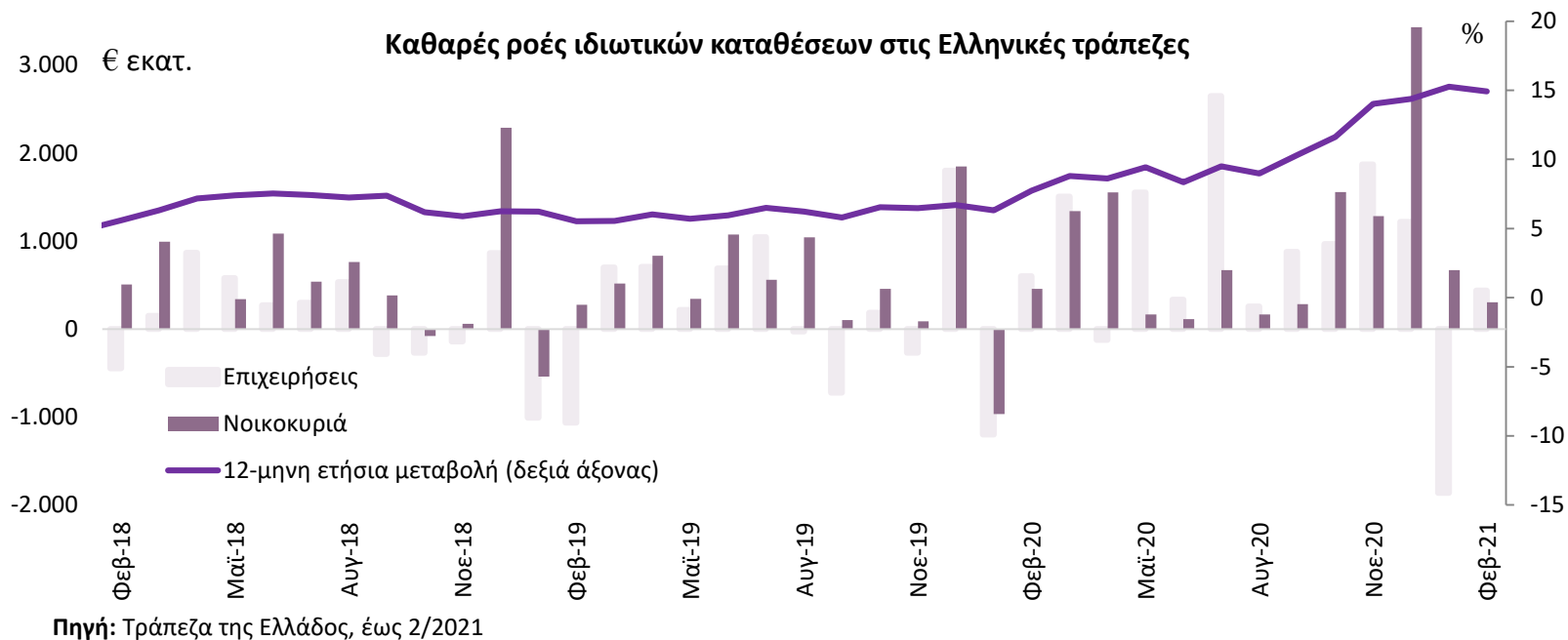
- **Επιδείνωση δημόσιων οικονομικών** τον Ιανουάριο σε σχέση με πριν ένα χρόνο, **αποκλειστικά από διεύρυνση δαπανών** (+9,1%), κυρίως λόγω έκτακτων μεταβιβάσεων εξαιτίας του COVID-19. Μικρή αύξηση εσόδων από πέρυσι, από μεγαλύτερες μεταβιβάσεις από την ΕΕ και περισσότερες εισπράξεις άμεσων φόρων.
- **Διεύρυνση δαπανών** κυρίως από περισσότερες και έκτακτες μεταβιβάσεις λόγω κορωνοϊού (+€886,1 εκατ. ή +262,4%) και αγορές παγίων (+€466 εκατ. ή +8,4%)
- **Πρωτογενές έλλειμμα** Γενικής Κυβέρνησης φέτος τον Ιανουάριο €719 εκατ., έναντι πρωτογενούς πλεονάσματος €888 εκατ. πριν ένα χρόνο.
- Με μικρή άνοδο στο 0,81% η **απόδοση των ελληνικών 10-ετών ομολόγων** τον Φεβρουάριο, αλλά παραμένοντας κοντά στα ιστορικά χαμηλά επίπεδα, ενώ το spread έναντι των αντίστοιχων Γερμανικών ομολόγων παρουσίασε οριακή μόνο διεύρυνση.

7. Τραπεζικά

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

«Προκλήσεις από την έξαρση της πανδημίας και προσδοκίες αντιμετώπισής της»

Οι τραπεζικές καταθέσεων ιδιωτών ενισχύθηκαν κατά €740 εκατ. τον Φεβρουάριο

**Ο 12-μηνος ρυθμός αύξησης των καταθέσεων παραμένει στο ιδιαίτερα υψηλό επίπεδο του 14,9%.
Σημαντική η επίδραση από τα μέτρα τόνωσης ρευστότητας των πληττόμενων επιχειρήσεων και νοικοκυριών και την υψηλή ιδιωτική αποταμίευση.**

Το σύνολο των νέων δανείων τακτής λήξης προς τις ΜΧΕ το 12-μηνο διάστημα υπό πανδημία (Μαρ. 2020-Φεβ. 2021) ξεπέρασε τα €17,1 δισεκ.

Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 2/2021

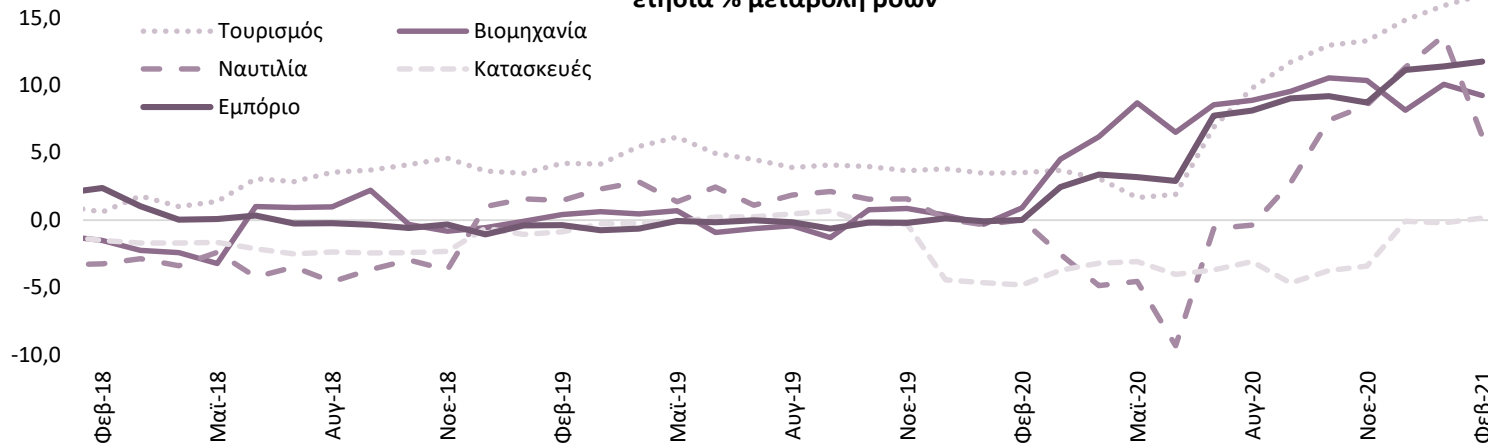
Οι Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις εκταμίευσαν €913 εκατ. νέα δάνεια τακτής λήξης τον Φεβρουάριο.

Η χρηματοδότηση των νοικοκυριών συνέχισε να μειώνεται σε ετήσια βάση, με μόλις € 121 εκατ. νέα δάνεια τακτής λήξης τον ίδιο μήνα.

Η ανάκαμψη της χρηματοδότησης προς τις ΜΧΕ συνεχίζεται υπό την επίδραση των εγγυοδοτικών προγραμμάτων εγχώριας στήριξης της ρευστότητας, και των διευκολύνσεων χρηματοδότησης των τραπεζών από την ΕΚΤ.

Όλοι οι κλάδοι, με εξαίρεση τις κατασκευές, συνέχισαν να καταγράφουν υψηλή πιστωτική επέκταση τον Φεβρουάριο

Τραπεζική χρηματοδότηση προς τον εγχώριο επιχειρηματικό τομέα, σε ενδεικτικούς κλάδους, ετήσια % μεταβολή ροών*

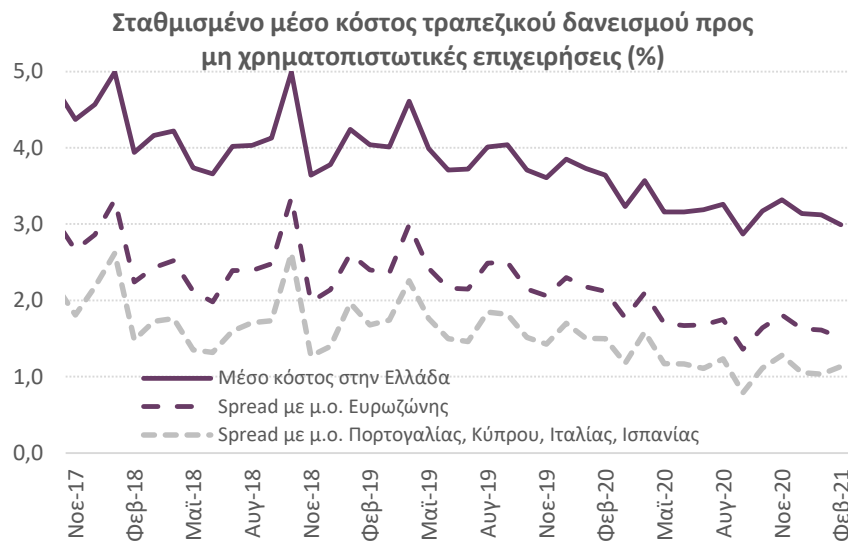
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 2/2021

* Οι ροές προκύπτουν από τις μεταβολές των υπολοίπων διορθωμένες για τις διαγραφές δανείων, απομειώσεις αξίας χρεογράφων, τις συναλλαγματικές διαφορές και τις αναταξινομήσεις/μεταβιβάσεις δανείων.

Επιχειρήσεις στους κλάδους των μεταφορών, του τουρισμού, του εμπορίου και της βιομηχανίας καταγράφουν τους υψηλότερους ρυθμούς πιστωτικής επέκτασης μέσα και από την αξιοποίηση των μέτρων για την ενίσχυση ρευστότητας.

Τα μέσα επιτόκια νέου δανεισμού μειώθηκαν προς τις επιχειρήσεις ενώ αυξήθηκαν για τα νοικοκυριά τον Φεβρουάριο

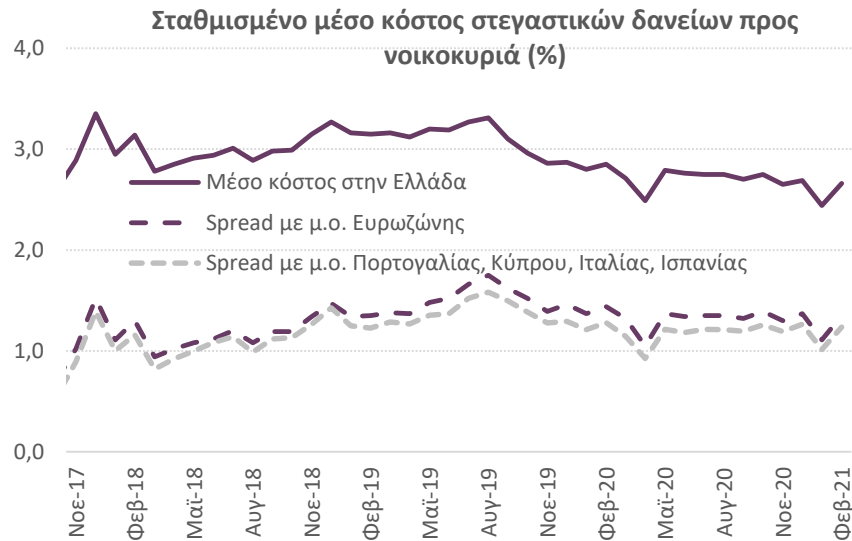
Το κόστος νέου δανεισμού των ελληνικών επιχειρήσεων μειώθηκε τον Φεβρουάριο στο 3%, με αποτέλεσμα να μειωθεί η απόκλιση από τον μ.ό. της ΕΕ

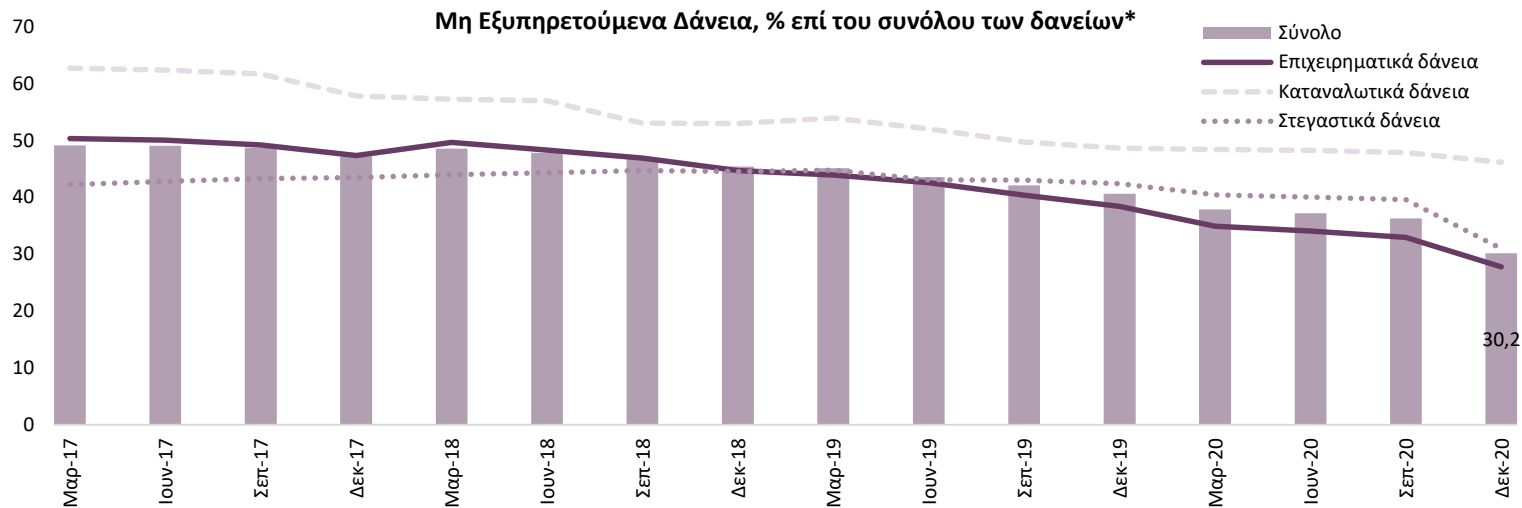
Πηγή: ΕΚΤ, έως 2/2021

Το κόστος νέου δανεισμού συνεχίζει να αποκλίνει από τον μ.ό. του «νότου» της Ευρωζώνης, κατά περίπου 124 μ.β. για τα νοικοκυριά και 113 μ.β. για τις επιχειρήσεις

Το επιτόκιο νέων στεγαστικών δανείων προς τα νοικοκυριά αυξήθηκε, στο 2,7%, με αποτέλεσμα να αυξηθεί η απόκλιση από τις υπόλοιπες χώρες της ΕΕ

Σημαντική μείωση των ΜΕΔ κατά €12,6 δισεκ. καταγράφηκε στους ισολογισμούς των τραπεζών το τέταρτο τρίμηνο του 2020

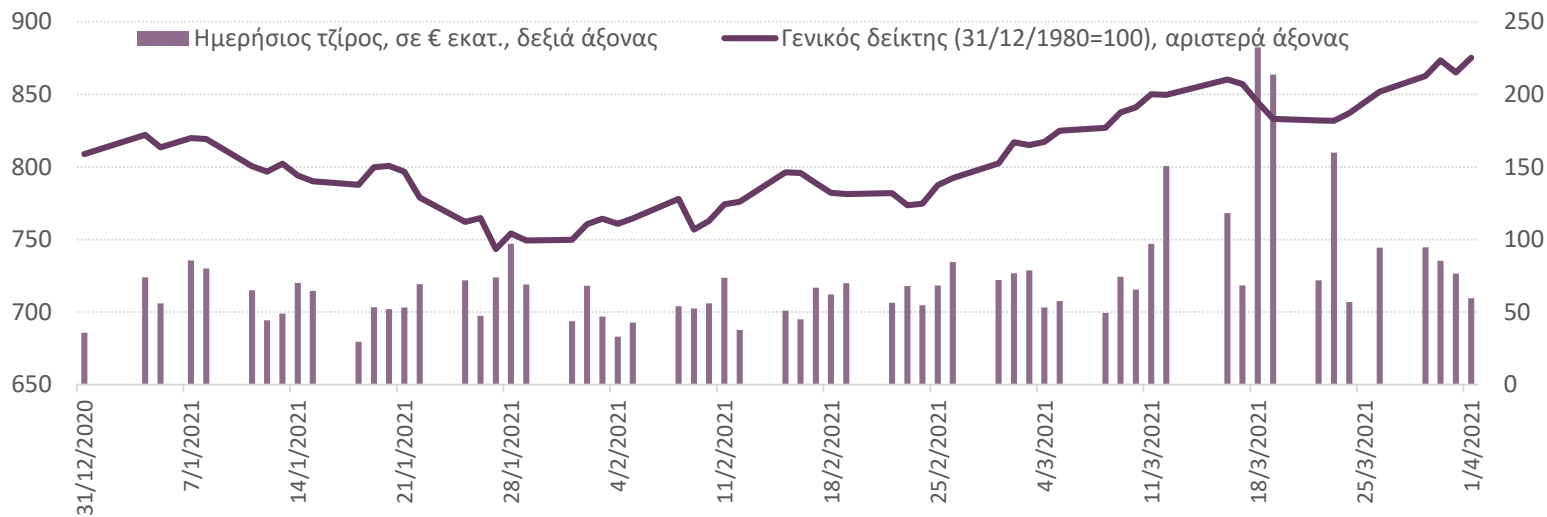
Πηγή: Τράπεζα της Ελλάδος, έως 12/2020

* Τα στοιχεία είναι σε ατομική βάση και αφορούν σε εντός ισολογισμού δάνεια (προ προβλέψεων) των Ελληνικών εμπορικών και συνεταιριστικών τραπεζών.

- Η μείωση των ΜΕΔ κατά 6,1 π.μ., σε €47,4 δισεκ. τον Δεκέμβριο προήλθε κυρίως από στεγαστικά και επιχειρηματικά δάνεια και είναι η μεγαλύτερη που έχει καταγραφεί διαχρονικά σε ένα τρίμηνο.
- Η μεγάλη μείωση προέρχεται από μεταβιβάσεις και τιτλοποιήσεις χαρτοφυλακίων που πραγματοποιήθηκαν κατά το 4^ο τρίμηνο.
- Τα συνεχιζόμενα μέτρα στήριξης των δανειοληπτών, όπως μορατόρια και επιδοτήσεις αποπληρωμών, συμβάλλουν έτσι ώστε η ύφεση στην πραγματική οικονομία να μην έχει ακόμα αντίκτυπο στη λογιστική απεικόνιση των ΜΕΔ.

Οι τιμές των μετοχών συνέχισαν την ανοδική τους πορεία τον Μάρτιο κατά 9,2%, σε συνέχεια ανόδου 7,1% τον Φεβρουάριο

Χρηματιστήριο Αξιών Αθηνών

Πηγή: Capital.gr, έως 3/2021

Παράλληλα, ο μέσος όγκος ημερησίων συναλλαγών ενισχύθηκε σημαντικά, κατά 71,7% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα, προσεγγίζοντας τα €97 εκατ. σε σχέση με €57 εκατ. τον Φεβρουάριο.

Σύνοψη – Τραπεζικά

- Οι **ιδιωτικές καταθέσεις** συνέχισαν την ανοδική τους τάση τον Φεβρουάριο.
- Κατά τη διάρκεια του 12-μήνου της πανδημίας Μαρτίου 2020-Φεβρουαρίου 2021, οι Μη Χρηματοπιστωτικές Επιχειρήσεις (ΜΧΕ) έλαβαν **νέα δάνεια τακτής λήξης** που ξεπέρασαν τα €17 δισεκ., υπό την επίδραση των εγχώριων μέτρων τόνωσης της ρευστότητας, και των διευκολύνσεων χρηματοδότησης των τραπεζών από την ΕΚΤ.
- Επιχειρήσεις στους κλάδους των μεταφορών, του τουρισμού, του εμπορίου και της βιομηχανίας καταγράφουν τους υψηλότερους ρυθμούς **πιστωτικής επέκτασης**.
- Τα **επιτόκια νέου δανεισμού** των επιχειρήσεων σημείωσαν μικρή πτώση τον Φεβρουάριο, συγκλίνοντας με το μέσο κόστος δανεισμού στις υπόλοιπες χώρες της Ευρωζώνης. Αντίθετη τάση καταγράφηκε στα επιτόκια νέου δανεισμού προς τα νοικοκυριά.
- Το τέταρτο τρίμηνο του 2020, τα **ΜΕΔ** στους ισολογισμούς των Τραπεζών κατέγραψαν την μεγαλύτερη μείωση που έχει καταγραφεί διαχρονικά σε ένα τρίμηνο, κατά €12,6 δισεκ. κυρίως μέσα από πωλήσεις και τιτλοποιήσεις δανείων. Η καταγραφή των ΜΕΔ επηρεάζεται και από τα μέτρα στήριξης των δανειοληπτών, όπως μορατόρια και επιδοτήσεις αποπληρωμών.
- Η **χρηματιστηριακή αγορά** συνέχισε ισχυρή ανοδική πορεία τον Μάρτιο κατά 9,2% με έντονα ενισχυμένη συναλλακτική δραστηριότητα, κατά 72% υψηλότερη από τον προηγούμενο μήνα.

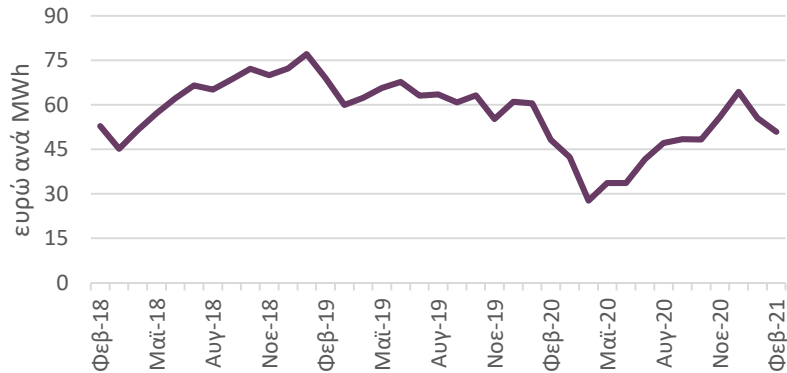
8. Ενέργεια, Υποδομές, Περιβάλλον

ΜΑΡΤΙΟΣ 2021

*«Προκλήσεις από την έξαρση της πανδημίας και
προσδοκίες αντιμετώπισής της»*

Το κόστος ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρεμπορική αγορά τον Φεβρουάριο αυξήθηκε κατά 5,6% σε σχέση με τον ίδιο μήνα του 2020...

Μεσοσταθμική τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα

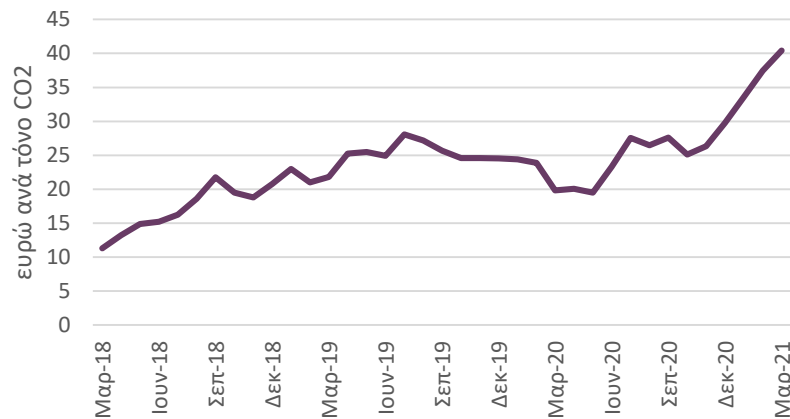

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 2/2021

Η μεσοσταθμική τιμή αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα (Οριακή Τιμή Συστήματος) διαμορφώθηκε τον Φεβρουάριο στα 50,9 €/MWh, μειωμένη κατά 8,3% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

...ενώ η τιμή των δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ σημείωσε (ξανά) ιστορικό υψηλό τον Μάρτιο

Μέση τιμή δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ (EUA units)

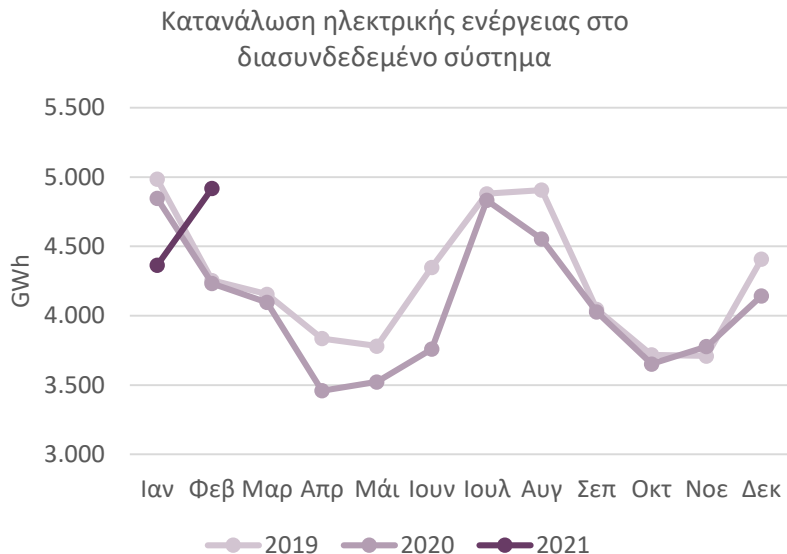
Πηγή: ΛΑΓΓΕ, έως 3/2021

Η μέση τιμή των δικαιωμάτων εκπομπών CO₂ τον Μάρτιο διαμορφώθηκε στα 40,42 €/tCO₂, αυξημένη κατά 7,9% σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα.

*Λόγω έλλειψης δεδομένων, η τιμή του Ιανουαρίου έχει υπολογιστεί ως γραμμική παρεμβολή των τιμών του Δεκεμβρίου και Φεβρουαρίου

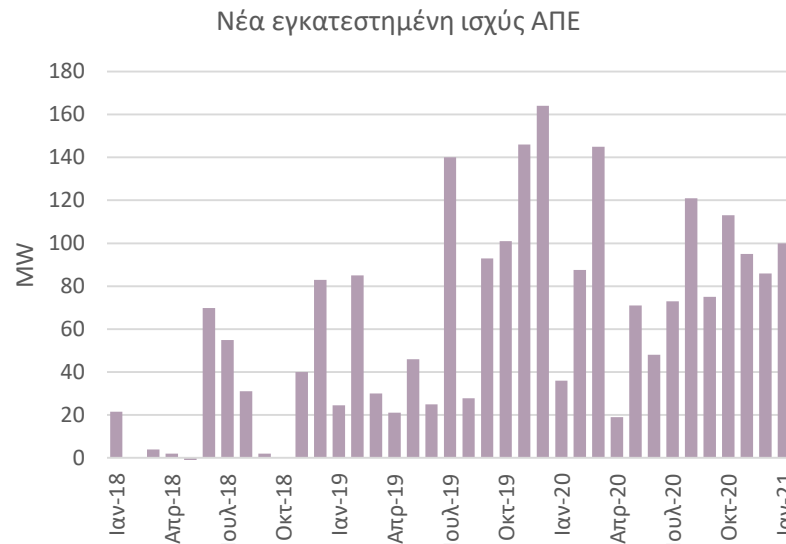
Αύξηση κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας, διατηρούν οι επενδύσεις σε ΑΠΕ τον ανοδικό ρυθμό τους

Η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας στο διασυνδεδεμένο σύστημα διαμορφώθηκε τον Φεβρουάριο στις 4.919 GWh, αυξημένη κατά 16,2% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 2/2021

Η εγκατεστημένη ισχύς ΑΠΕ για ηλεκτροπαραγωγή αυξήθηκε τον Ιανουάριο κατά 100 MW

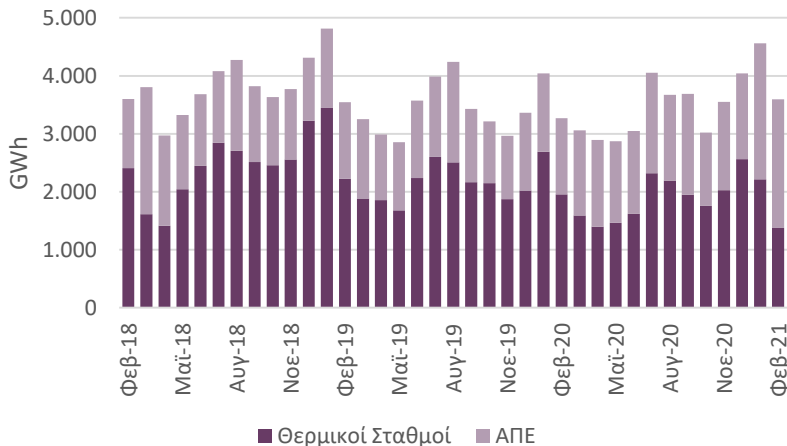
*Δεν συμπεριλαμβάνεται η ισχύς από υδροηλεκτρικούς σταθμούς.

Πηγή: ΔΑΠΕΕΠ, έως 1/2021

Αυξήθηκε η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ και μειώθηκε από θερμικούς σταθμούς. Μειώθηκαν οι καθαρές εισαγωγές.

Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικούς σταθμούς στο διασυνδεδεμένο σύστημα τον Φεβρουάριο μειώθηκε κατά 29,6%, ενώ από ΑΠΕ αυξήθηκε κατά 68,8% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους

Παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από θερμικούς σταθμούς και ΑΠΕ* στο διασυνδεδεμένο σύστημα

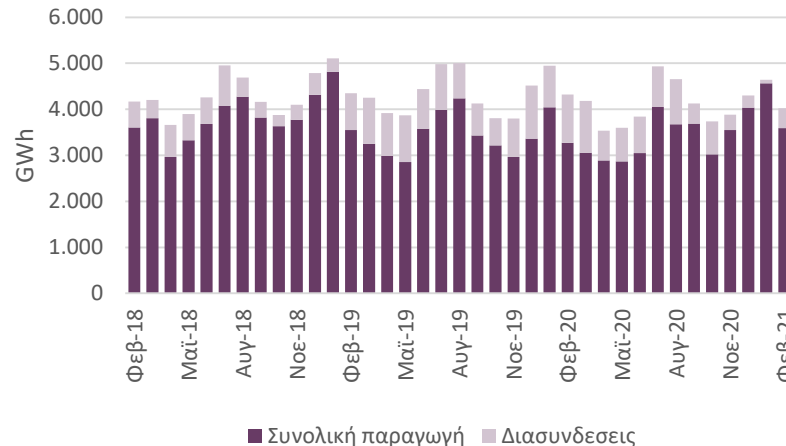

*Συμπεριλαμβάνεται η ενέργεια από υδροηλεκτρικούς σταθμούς

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 2/2021

Η συνολική εγχώρια παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας τον Φεβρουάριο αυξήθηκε κατά 9,9% και οι καθαρές εισαγωγές ηλεκτρικής ενέργειας μειώθηκαν κατά 58,9%, συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του προηγούμενου έτους

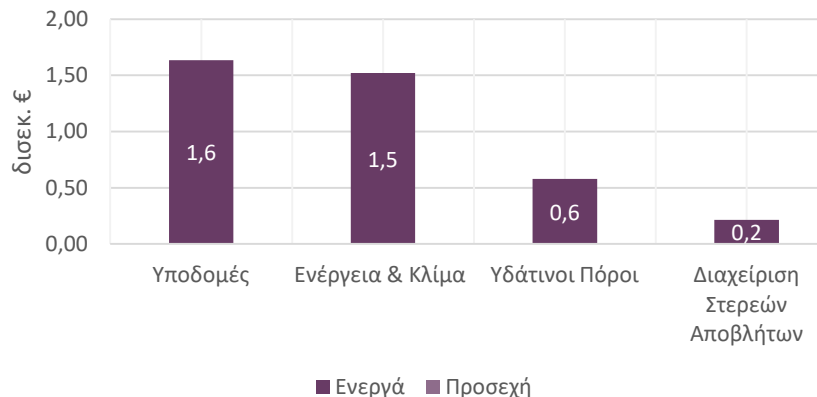
Συνολική παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και ισοζύγιο διασυνδέσεων στο διασυνδεδεμένο σύστημα*

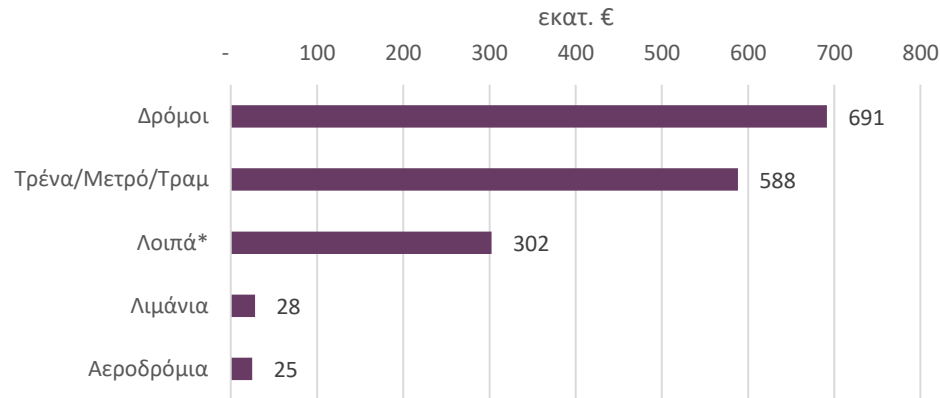
*Δεν συμπεριλαμβάνονται οι απώλειες συστήματος. Οι διασυνδέσεις αφορούν στις καθαρές εισαγωγές.

Πηγή: ΑΔΜΗΕ, έως 2/2021

Τρέχουσες προσκλήσεις έργων*

Υποδομές - Ανοιχτές προσκλήσεις

*Αφορά σε προσκλήσεις έργων μέσω ΕΣΠΑ 2014-2020, ΣΔΙΤ και σχέδια επενδύσεων στο πλαίσιο παραχωρήσεων ΤΑΙΠΕΔ έως 3/2021. Κάθε μια από τις κατηγορίες περιλαμβάνει τα εξής έργα:

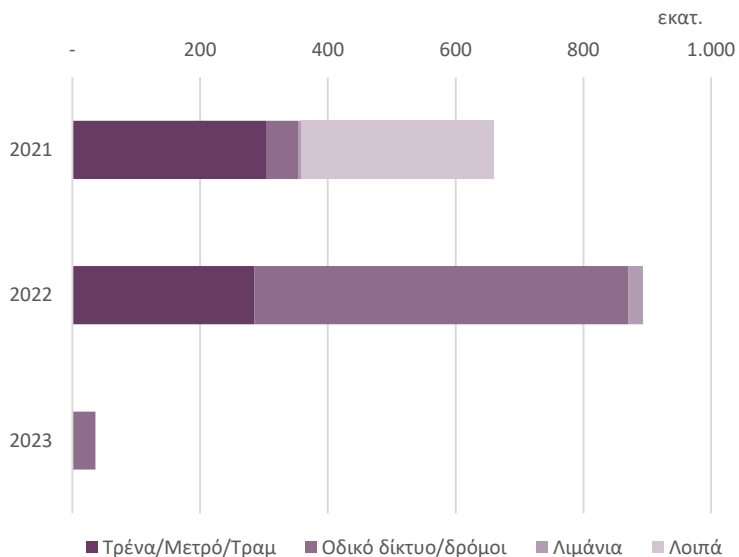
- Υποδομές: Οδικά δίκτυα-δρόμοι, μέσα σταθερής τροχιάς, λιμάνια, αεροδρόμια κλπ.
- Ενέργεια & Κλίμα: Βελτίωση ενεργειακής αποδοτικότητας κτιρίων, πρόληψη κινδύνων από πλημμύρες και πυρκαγιές, ενεργειακή διασύνδεση απομακρυσμένων περιοχών και λοιπά
- Υδάτινοι πόροι: Συλλογή και επεξεργασία υγρών αποβλήτων / αστικών λυμάτων, αποδοτική διαχείριση πόσιμου ύδατος, γενικότερες υποδομές διαχείρισης υδάτινων πόρων
- Στερεά Απόβλητα: Δημιουργία πράσινων σημείων, ανάπτυξη συστημάτων συλλογής βιοαερίου, αστικά απόβλητα, μονάδες κομποστοποίησης κλπ.

Πηγές: ΕΣΠΑ 2014-2020 και ΣΔΙΤ, έως 3/2021

*Στα Λοιπά συγκαταλέγονται έργα αναβάθμισης αστικού περιβάλλοντος, υποδομές άθλησης, έργα ανάδειξης πολιτιστικής κληρονομιάς κλπ.

Πάνω από το 1/5 του Ταμείου Ανάκαμψης σε έργα και επενδύσεις για την Πράσινη Μετάβαση. Εκτός Ταμείου τα έργα διαχείρισης στερεών αποβλήτων

Τρέχουσες προσκλήσεις έργων σε υποδομές, ανά κατηγορία έργου και έτους

* Περιλαμβάνονται επενδύσεις σε ενέργειες του ΤΑΙΠΕΔ ολοκληρωμένες το 2020, βάσει του προϋπολογισμού επενδύσεων
Πηγές: ΕΣΠΑ 2014-2020, ΣΔΙΤ, ΤΑΙΠΕΔ έως 3/2021

- Πιο κοντά στην ανανέωση του θεσμικού πλαισίου που θα οδηγήσει στην υλοποίηση πληθώρας έργων στη διαχείριση στερεών αποβλήτων
 - Ολοκλήρωση της διαβούλευσης του νομοσχεδίου για το Εθνικό Πρόγραμμα Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων
- Εντός του έτους η δημοπράτηση των μονάδων διαχείρισης αποβλήτων Δυτικής Ελλάδας (Απρίλιος για Αργίτιο, Σεπτέμβριος για Αχαΐα) με πόρους από το ΕΣΠΑ 2014-2020.
- Ανακοίνωση σημαντικών επενδύσεων και έργων στον Άξονα 1 – Πράσινη Μετάβαση (€ 6 δισεκ.) από το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (Ελλάδα 2.0). Ενδεικτικά:
 - Εξοικονομώ κατ' οίκον (€1,1 δισεκ), για επιχειρήσεις (€470 εκατ.) και για δημόσια κτήρια (€200 εκατ.)
 - Αποθήκευση ενέργειας 1.380MW (€450 εκατ.)
 - Δημιουργία νέων ή αναβάθμιση υφιστάμενων βιομηχανικών μονάδων, επενδύσεις στη μείωση του CO2 στην ακτοπλοΐα, υποθαλάσσια αποθήκευση CO2 στον Πρίνο (€300 εκατ.)
 - Ενίσχυση δικτύων ύδρευσης σε Πρέβεζα, Άρτα, Λευκάδα, Κέρκυρα και Λέσβο (€290 εκατ.)
 - Δημιουργία υποδομών επεξεργασίας αστικών λυμάτων σε οικισμούς κάτω των 200.000 κατοίκων (€230 εκατ.).
 - Αναδάσωση 165 χιλ. στρεμμάτων (€224 εκατ.)
 - Αστικές αναπλάσεις (€475 εκατ.)

Σύνοψη – Ενέργεια, Υποδομές, Περιβάλλον

- Στην **αγορά ηλεκτρικής ενέργειας** τον Φεβρουάριο, η κατανάλωση αυξήθηκε κατά 16% από τον ίδιο μήνα του 2020 ενώ, το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας στη χονδρεμπορική αγορά κατέγραψε αύξηση 5,6% σε ετήσια βάση.
- Οι **επενδύσεις σε ΑΠΕ** σημείωσαν άνοδο τον Δεκέμβριο σε σχέση με τον προηγούμενο μήνα και η **παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ΑΠΕ** τον Φεβρουάριο αυξήθηκε κατά 69% συγκριτικά με τον ίδιο μήνα του 2020 ενώ, οι συνολικές καθαρές εισαγωγές μειώθηκαν κατά 59% σε ετήσια βάση.
- Η **μέση τιμή δικαιωμάτων εκπομπών CO₂** συνέχισε την ανοδική της πορεία και σημείωσε νέο ιστορικό υψηλό τον Μάρτιο.
- Στα **δημόσια έργα**, το «Εξοικονομώ – Αυτονομώ» (€897 εκατ.) οδηγεί την αύξηση σε προσκλήσεις για ενέργεια και κλίμα. Ταυτόχρονα, παρατηρείται επέκταση προσκλήσεων για απόβλητα και κλίμα για το 2021. Οι προσκλήσεις για το νέο ΕΣΠΑ (2021-2027) δεν θα πρέπει να αναμένονται νωρίτερα από το φθινόπωρο του 2021.
- Εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου για τη **διαχείριση των στερεών αποβλήτων** που θα δημιουργήσει αναπτυξιακές ευκαιρίες στο χώρο, σε συνδυασμό με τη χρήση ΣΔΙΤ.
- Πάνω από το 38% του Ταμείου Ανάκαμψης αναμένεται σε **έργα και επενδύσεις πράσινης ανάπτυξης**.